

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

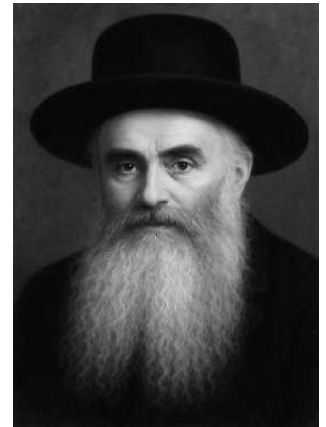
מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

ללא פרסומות.
 ללא חדשות.
 ללא פוליטיקה.

האינטרנט לשידור החי

www.radio2000.co.il | באפליקציה | 03-3782000 | במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הרב הגאון הצדיק רבי אליהו הכהן דושניצר זצ"ל: נולד ב-כ"ד טבת ה'תרל"ה (1876) בידובנה (פלך לומז'ה) שבפולין. מגדולי בעלי המוסר. בנעוריו התחנך בישיבות לומז'ה, טלז, קלם וסלובודקה. הצטיין במידותיו הטובות. לאחר מכן נסע לראדין כדי ללמוד מפי מרן ה'חפץ חיים'. בשנת ה'תע"ר (1910) ר' ירוחם ליבוביץ עזב את ישיבת ראדין לטובת מיר, ומרן ה'חפץ חיים' ביקש מרבינו, שימלא את מקומו כמנהל הרוחני בישיבה. לאחר תקופה התבקש ע"י הגאון ר' יוסף שלמה כהנמן להרביץ תורה בישיבת ווידז' שאותה יסד. רבינו נענה לבקשו עד שנת ה'תרע"ה (1914) שבה פרצה מלחמת העולם הראשונה. אז הוכרח לעזור ללומז'ה. בקיץ ה'תרפ"ו (1925) כאשר נוסדה ישיבת לומז'ה בפתח-תקווה, נקרא להיות יחד עם הבחורים, שבאו ללמוד בישיבה. כ-25 שנים כיהן כר"מ ומשגיח בישיבה. העמיד תלמידים רבים. **זהירותו ודקדוקיו בעניינים שבין אדם לחברו, בכלל, ובחירה מגזל בפרט, היו למעלה מהשגת אנוש.** מזהר מאוד בעוון ביטול תורה. **חס היה על כל רגע ורגע מזמנו, ועל אחת כמה וכמה על זמנם של אחרים.** משנפטרה אשתו הרבנית אשר עזרה בכלכלת הבית, היה מלא דאגה. לא דאג על מצבו האיש, שנשאר ערירי, אלא דאג לבחורי הישיבה שלא יתבטלו מלימודם בשעת ההלוויה. **ולכן ערך את ההלוויה בשעת בין הסדרים, ורק אז דעתו התיישבה עליו. בעל רוח-הקודש.** מרן ה'חזון אי"ש' העיד עליו שהיה מל"ו הצדיקים וכן זכה לגילוי אליהו הנביא. נפטר ב-כ"ב אב ה'תש"ט (1949). חי כ-73 שנים. ציונו בבית-העלמין סגולה שבפתח-תקווה.

אביו: הצדיק ר' אברהם יוסף הכהן. **אימו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת חנה (בת ר' אשר מלוקניק שבפולין). ילדיו: ר' אשר (רב בשיקגו). חתנו: ר' גרשון חנוך פישמן (אב"ד רודקי). **מרביתיו:** הצדיקים ר' ישראל מאיר הכהן (ה'חפץ חיים'), ר' שמחה זיסל זיו (ה'סבא מקלם'), ר' אליעזר שולביץ. **מתלמידיו:** הצדיקים הגאונים ר' שלום מרדכי הכהן שבדרון (המגיד הירושלמי), ר' חיים קניבסקי (מגדולי הדור, בנו של הסטייפלר) ור' פנחס צבי הרמן. **מספריו:** **נחלת אליהו- חידושים וחידושי דינים על הש"ס**, דברי מוסר ע"פ פרשות וליקוטים.

איש צדיק וקדוש אשר לאחר שנפטר התבטא החזון אי"ש אודותיו כי **היה מל"ו צדיקים שבזכותם העולם עומד ומתקיים**. ר"מ ומשגיח בישיבת לומז'ה בפתח-תקווה. נוהג היה זהירות יתירה בענייני ממונות, שלא יכשל בפרוטתו. להלן מספר עובדות, שבהן אנו מוצאים את הקפדתו ודקדוקו בעניין זה: מטעם הישיבה סיפקו לו מאור חשמל לביתו (**שלא היה אלא צריף עלוב ודל, רצפתו חול וריק מרהיטים**) וקימץ בשימוש בו עד קצה הגבול. כשישב לסעוד ערבית, נהג להדליק עששית נפט ולכבות את החשמל, באמרו: **"לאכול, די בזה"**.

כשהרב נסע באוטובוס והיה צריך לרדת בתחנה מסוימת, **לא היה מושך בחוט ומסמן לנהג שיעצור**. (בזמנו עוד לא היה הצלצול חשמלי שמדליק שלט עצור אלא חוט, שמחובר לפעמון ומשמיע צלצול). רבינו **סבר, שאם אף אחד לא יורד בתחנה שלו, הוא אינו רוצה לעכב את כל הנוסעים בגללו לעצור את האוטובוס**. אלא חיכה, אולי יש מישהו אחר שצריך לרדת שם וצלצל, אז ירד בתחנתו. **אבל אם הזדמן, שהוא היה הנוסע היחיד שצריך שם לרדת, הרב לא היה מצלצל והיה ממשיך לנסוע הלאה עד התחנה הבאה, שם ירד מישהו - והיה הולך חזרה ברגל.** הפלגה גדולה מאוד, שהרי על מנת כן נוסעים הנוסעים באוטובוס, שכל אחד יירד היכן שצריך.

בבעלות הרב היה פרדס. חכך הרב בדעתו והחליט למכור את הפרדס. רבים ביקשו לרכוש את הפרדס. הם נפגשו עם הרב על מנת להגיע עימו לעמק השווה. לתדהמת כל הקונים, בכל פעם שנפגש עם קונה פוטנציאלי, **במקום להציג את מעלות הפרדס, ישב שעה ארוכה, כשהוא מפרט לפניו את חסרונותיו, היות ופחד, שמא מטעה את הקונים, ויש בכך איסור גזל והונאה ('אל תונו איש את אחיו').**

לאחר שאשתו נפטרה לבית-עולמה, הוא ביקש מיידו ר' דוד מנדלוביץ לחמם בעבורו את ארוחות הצהריים. הלה קיבל את בקשתו ברצון, וכך מידי יום ביומו סעד הצדיק בבית-ידידו. אשתו של בעל בית אומנם דקדקה בכל המצוות, **אולם לעיתים היו שרוולי חולצתה עולים מעט מעל המרפק, וכן לעיתים נגלו חלק משערת ראשה.**

לימים נתפס בנו של בעל הבית יחד עם אנשי האצ"ל ע"י השלטון הבריטי והם נשלחו לכלא לטרון. הבריטים עמדו להגלות אותו לכלא נידח בקניה, ששם שרצו מגיפות מסוכנות. הם קיוו ע"י כך שהאסירים לא יחזיקו מעמד בסביבה זו, וכך יקצרו את חייהם. כאשר הגיע ר' אליהו לסעוד בביתם, פנתה האשה לרב וביקשה ממנו בקול בכי, שיתפלל עבור בנה הנמצא במרחקים שישבו לביתו במהרה בריא ושלם.

ענה לה הצדיק: **"אם תסכימי להתלבש בצניעות, כפי שהדין מחייב, ולכסות את ראשך כראוי, אני מבטיח לך, שבנך יישב במהרה ללא שום נזק!"**. האשה שתקה למספר רגעים ואז השיבה: **"את השרוולים אני אאריך, אך לכסות את כל השיער קשה לי מאוד!"**. כששמע בעלה את הדו-שיח בין אשתו לרב, אמר לה בפליאה: **"האם כדאי לך להפקיר את בנך בגלל שטות זו?"**. כששמעה האשה את דברי בעלה, הבינה, כי הוא צודק ואכן הסכימה לכסות את כל ראשה.

אז אמר הצדיק: **"בנכם יחזור בעוד שלושה שבועות ביום שישי"**. חלפו שלושה שבועות, וכולם התכוננו לבואו של הבן, ואף על פי שעדיין לא הייתה שום ידיעה ממנו, גדולה הייתה אמונתם בדברי הצדיק, שכדבריו כן יהיה. יום שישי הגיע ועדיין הבן איננו. כבר עברה שעת הצהריים והאם פונה אל הצדיק ושואלת: **"עוד מעט תיכנס השבת, ואיה בננו?"** - "אל דאגה", השיב הרב, **"הוא יהיה פה לפני הדלקת נרות השבת"**. ואומנם כשיגששה האם להדליק את נרות השבת, נפתחה הדלת ועל הסף עמד הבן!

כששאלו אותו, כיצד יצא מתוך כלא שמור ומוגן בו היה, ענה שביום שישי ביקשו להעבירם לכלא בקניה, תחת משמר כבד מאוד. אלא שלפתע ניגש אליו מפקד בכיר, שלא הכיר, וציווה עליו להתלוות אליו. **"הוא צעד לכיוון היציאה ואני אחריו"**, סיפר, **"וכשהגענו מחוץ לכותלי הכלא, אמר לי: "לך מהר הביתה, כי דואגים לך!"**

בשנים האחרונות נהג להדליק את העששית ולכבות את החשמל גם כשאיחר לישב רכון על הספרים, באמרו: "לעת זקנה צריכים לחשוש אולי תחטפני שינה ליד הספר... ונמצא החשמל דולק על חשבון הישיבה ללא צורך!!!"

כשנפטרה אשתו שעסקה במסחר עופות, והיה חתול מצוי ברשותה, חשש אולי מדין ירושה עבר החתול אליו ויתחייב בכל היזק שיגרם לבריות. מה עשה? תפס את החתול בידי, ולאחר שקרא אליו שלשה מתלמידי הישיבה, הפקיר אותו בנוכחותם ושילחו מהבית.

פעם אחת נתן לחייט פלוני שיעשה תיקון כלשהו במעיל השבת שלו. ביום שישי הלך ונטל ממנו את המעיל ושילם לחייט שכר פעולתו. כשבא לביתו הבחין שהחייט תפר במעיל כפתור נוסף שלא דיבר אודותיו, ומפני שטרם פרע לו את התשלום עבור תפירת הכפתור הנוסף, חשש לגזל, ולא השתמש במעיל באותה שבת.

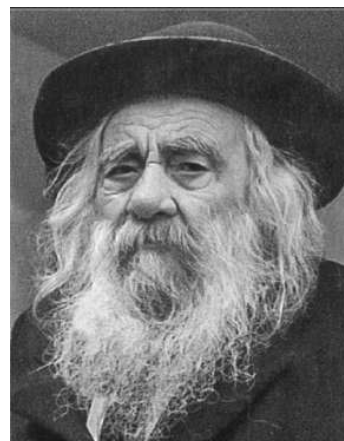
יום אחד נתן לחשמלאי בין מנחה לערבית מנורת לילה לתיקון קל. האומן נהג להתפלל תפילותיו בישיבה, וכשבא אותו יום לתפילת ערבית הביא עמו את המנורה כשהיא תקינה, וגמר בלבו שלא לקבל שום תשלום עבור תיקון פעוט כזה. מכיוון שרבי אליהו האריך בתפילתו, לא המתין לו האיש אלא סר אל דירתו הסמוכה לישיבה, והעמיד את המנורה על השולחן. באשמורת השלישית של הלילה כשבא האומן לישיבה ללמוד את שיעוריו בהיותו ממשכימי קום לפני עלות השחר, מצא להפתעתו את ר' אליהו עומד ומצפה לו עם הארנק ביד. "מה הבהילות" שאל החשמלאי בעיניים תמהות, ורבי אליהו משיבו בענווה: "וכי קטן בעיניך איסור בל תלין שכרו".

בשבת אחת השתתף בקידושא רבה שערך יהודי פלוני בביתו עם הרבה קרואים. כשעמד לילך משם, ביקש לקרוא אליו את עקרת הבית והאציל מברכותיו על ראשה, ואגב כך פייסה בדברים באמרו: "אולי כשקידשתי על הכוס נשפך מעט יין על המפה, אנא לסלוח לי, ואולי גם אחרים נכשלו בזה, הואילי נא למחול ולסלוח לכולם". כשאמרה האשה: "מחול לכם, מחול לכם", נצצו עיניו מרוב שמחה.

אחד מתושבי פתח תקווה שמוצאו מלומז'א בא ליטול מרבינו ברכת פרידה לפני נסיעתו לביקור בארץ פולין. שאל אותו ר' אליהו אם יעבור גם בעיר לומז'א. כשהשיב בחיוב, ביקש ממנו שיואיל בטובו לברר שם עניין אחד אצל אשה פלונית שהיא אלמנה העומדת בחנות ספרים. לפני שנים מרובות רכש ממנה ספר מסוים, והספק מנקר בלבו אולי שילם לה פחות מדי כי הספר נראה בעיניו יקר ערך ולא יתכן שמחירו זול כפי ששילם. אם באמת טעה, אנא יואיל בטובו לבקש מחילתה בשמו, ויפרע לה את הסכום הדרוש וכשיחזור הנה ישיב לו. הבטיחו האיש וכן עשה. בבואו ללומז'א הלך אל האשה ושאל בעניין הספר. נענתה ואמרה: "מה רוצה רבי אליהו ממני. כבר שלח אלי אנשים אחדים בנידון זה, הגידו לצדיק ששילם לי עבור הספר מחיר טוב והגון, ואינו חייב לי אף פרוטה. (נחלת אליהו)

מעשה ביהודי תושב פתח-תקווה שלא שמר מצוות, ולפתע החליט לחזור לדרך הישר וכל זאת בשל מפגש אחד עם הרב אליהו דושניצר זצ"ל. "היה זה בערב יום הכיפורים" סיפר, "ואני, מטייל ליד הישיבה. לפתע, אני רואה דבר מוזר. ליד ישיבת לומז'א היו מספר שירותים. והנה, אדם נכבד, עם זקן לבן וכולו אומר כבוד, מסתובב מבית-כיסא אחד למשנהו, נכנס ויוצא, נכנס ויוצא. תמהתי מאוד, מה עושה אדם זה במקום לשהות בבית-הכנסת בערב יום-כיפור?"

לא התאפקתי. ניגשתי ושאלתי: "מה אתה עושה?" והרב ענה: "מכיוון שאנשים רבים יפקדו את בית-הכנסת עד לצאת יוה"כ, חוששני, שמא יזדקק אחד מהם לצרכיו, ולא יהיה לו נייר טואלט. לכן אני קורע ומכין הרבה ניירות, ומניח בכל שירותים חבילה עם ניירות בכדי לגמול חסד עם האנשים". וסיים המספר ואמר: "כל קריעת נייר של הרב, קרעה לי את לבי ואמרתי יהי מה, אחרי יוה"כ אתקרב אל האיש ההוא שילמדיני אורחות חיים. וכך עשיתי, ואני מודה לקב"ה שזיכני להזדמנות לחזור לכור מחצבתי". (מעובד מתוך 'עלינו לשבח')

רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל המכונה **הסטייפלר**: (על שם עיר הולדתו) נולד ב-ט"ז תמוז ה'תרנ"ט (1899) בעיירה הורונסטייפל שבאוקראינה. נודע כעילוי מהורונסטייפל בצעירותו. בגיל 20 נלקח בכפיה לצבא הרוסי ובמשך שהותו בצבא עשה מאמצים רבים לקיים מצוות ולא לחלל שבת. **האמת הייתה נר לרגליו** (ראו בספרו "יקרה מפנינים" חלק ב' שהיה בסכנת חיים אעפ"כ לא שיקר). לאחר השחרור מהצבא הוכנס לכלא היות ועבר על איסור השלטונות ללמד תורה. **מסר את נפשו למען קיום התורה הקדושה** ובעקבות מעשה, שהיה בצבא בסיביר נפגמה שמיעתו (ראו את הסיפור בהרחבה בספרו "יקרה מפנינים").

במלחמת העולם הראשונה למד בישיבת נובהרדוק, בבחרותו עלה לא"י וקבע את מקום מגוריו בעיר בני ברק. כאשר נפגש עם אחותו של החזון אי"ש הבחינה, כי אינו שומע כשורה. כשהתייעצה עם אחיה בעניין זה, הוא אמר לה: **"אולי הוא אינו שומע כל כך טוב, אבל כל העולם עוד ישמע ממנו"**. ואכן בסיכומו של דבר נשא לאישה את אחותו של החזון אי"ש.

מגדולי חכמי התורה בעולם ומגדולי מנהיגי היהדות החרדית בישראל. נמנע מלהביע דעה בסוגיות פוליטיות והתייחס רק לצד ההלכתי שבהם. התגורר בבני ברק בבית אחד עם החזון אי"ש. **בחורף נהג להתכנסות בשמיכה דקה על מנת שלא יקשה עליו לקום לתפילת שחרית**. מכל רחבי העולם שאלו ובקשו את עצתו וברכתו. נפטר בליל שבת, כ"ג מנחם אב ה'תשמ"ה (1985). חי כ-86 שנים. ציונו בבני-ברק.

אביו: הגאון הצדיק ר' חיים פרץ. **בנו**: הגאון הצדיק ר' חיים. **בנותיו**: הרבנית ברחם, הרבנית ברמן. **מספריו**: **יקהלות יעקב** - סדרת ספרים על כל הש"ס **יברכת פרץ** - על התורה **יחיי עולם** - אמונה, מוסר ומידות **יקריינא דאגרתא** - שלושה כרכים של אגרות שלוקטו על ידי תלמידיו בנושאים שונים **ישערי תבונה**.

להלן סיפור מופלא, שהובא ב'**ברכי נפשי** שיש בו ללמד אותנו רבות לגבי ההתייחסות לאשה. וכך מובא: "יהודי תלמיד חכם מופלג שכיום הוא בגיל 70, סיפר לי", משיח בפניו הגאון ר"י גנס, "שלפני כ-30 שנים סיים את ש"ס בבלי וירושלמי, וידע אותם על בוריים. מאחר שבשלב זה עמד התלמיד-חכם בפני פרשת דרכים, ולא ידע בדיוק באיזה חלקים בתורה כדאי שישים עכשיו את כל עיונו, החליט לגשת אל מרן ה'קהילות יעקב', ולהציג בפניו את השאלה, ולבקש הדרכה.

הסטייפלר, בשומעו את השאלה, השיב שהיהודי צריך לדעת את כל חלקי התורה, ולכן- לבד מהחזרה התמידית על הש"ס, צריך לעבור גם על שאר חלקי התורה שבע"פ. "מרן זצ"ל עודדני מאוד בדבריו, ויצאתי ממנו במצב של חיזוק עצום", מספר הת"ח. לפתע אני שומע שהסטייפלר קורא לי. סבתי על אחוריי בחדר-קודש, ואמרתי בליבי, שייתכן שמרן שכח את לימודי ה'קבלה', וכיוון שהייתי אז בגיל 40 לערך, ייתכן שזה מה שהוא מתכוון לומר לי עתה.

נכנסתי שנית אל החדר, והקדמתי וכתבתי למרן (שסבל כידוע מחוש השמיעה) ש"מן הסתם הרב רוצה לעודדני בעניין לימודי הקבלה". הרב קרא את הפתק הקטן וחייך. "נכון, אני רוצה לדבר איתך על קבלה, אבל לא על לימודי קבלה, אלא על קבלה, שהינך צריך לקבל על עצמך בהנהגתך בבית עם רעייתך. כאשר אדם יודע כבר את כל הש"ס, ומתקדם בדרך לידיעת חלקים נוספים בתורה, ייתכן שבמצב כזה הוא עלול לשכוח את אשתו, ולהתעלם מצרכיה, והוא ילמד וילמד ולא יעזור לה במאומה. ולכן הינך צריך לקבל על עצמך, שלמרות התמסרותך ללימוד תורה, לא תזניח את העזרה בבית!!!".

אם כבר לפני עשרות שנים, ראה מרן את הצורך להדגיש את הדבר בפני הת"ח ההוא, הרי שבתקופתנו המתאפיינת בבעיות רבות וקשות בכל מה שקשור לשלום בית, על אחת כמה וכמה! גם אם הינך משקיע את כל-כולך בתורה, וגם אם אתה ראוי לתואר "תורתו אומנותו", כל זה עדיין אינו פוטר אותך מלעזור בבית, ומלהתעניין בצרכי זוגתך, ומלסייע לה בפועל, בכל מה שהיא זקוקה.

על ענוותנותו של הרב יעידו הסיפורים המופלאים הבאים: הגאון היה מתאונן בענוותנותו, כי אנשים קוראים בסיפורי צדיקים על מופתים ופלאות - ואחר כך באים אליו בתקוות שווא. הוא אמר, **שלא ייתכן שכל כך הרבה אנשים באים להתברך מפיו, כי מי הוא ומה ערך לתפלתו, ולבטח זהו קומץ אנשים, שבאים וחוזרים ובאים כמה פעמים ביום!** מטעם זה היה קורה לפעמים, שפנה לאנשים, שבאו להתברך מפיו - ואמר: **"כבר הייתם כאן היום"**. בהיותו בטוח שחוזרים ובאים.

יפר הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל: "בשנתיים האחרונות של הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי - הסטייפלר זצ"ל, גדשו אלפים את היכל כולל חזון אי"ש, בשעה שאמר שיעור ליום השנה של החזון אי"ש שחל בט"ו חשוון. המעמד היה נאדר בקודש. לעת ערב התבטא הסטייפלר בפני ברוב ענוותנותו: "מפני שהשיעור הוא פעם אחת בשנה, לכן באים הרבה אנשים. מסתבר שאם הייתי אומר שיעור פעם בשבוע, לא היה אפילו מניין אחד להגיד אחר כך קדיש דרבנן".

ביום הפורים, במיוחד בשנותיו האחרונות של הסטייפלר, היה מתאסף ציבור גדול בביתו מכל החוגים והעדות בהם ילדים רבים שציפו לקבל את ברכתו, אמר לי על כך הצדיק: "בפורים אין לומדים ב"חידורים". הילדים הקטנים מסתובבים לאמהות בבית ומפריעים להן להכין את סעודת פורים ומשלוחי המנות, על כן החליטו הנשים לשלוח את כל הילדים עם אבותיהם לזקן אחד, שמפאת חולשתו נמצא תמיד בביתו, כדי שיסתובבו בביתו כמה שעות, ובכך להקל מעליהן את עבודת היום".

אז אחד, שנים רבות היו נשואים וייחלו לילדים- אולם ללא הועיל. בצר להם החליטו לפנות לרבינו. הם שכרו עגלה ובמשך ימים מספר נסעו עד הגיעם לבית-הרב. בהגיעם, נכונה להם אכזה. "הרב צם היום" בושרו ע"י השמש, "ולכן הרב לא יוכל לקבל אתכם עכשיו. הרב חלוש ועליו לאגור כוח". כל תחינותיהם עלו בתוהו. הם הפצירו שוב ושוב בשמש ואף אמרו, כי עניין זה הוא של חיים ומוות. לבסוף, כאשר שמע השמש את המרחק הרב אותו נסעו וגם בראותו את הדמעות הרבות- נכנע ללחצם של הבעל ואשתו. השמש עלה לרב ושאל אותו לגבי הזוג. "קרא להם שיעלו", ענה הרב בשומעו את דברי השמש.

הבעל ואשתו עלו בחדרה לחדרו של הסטפולר. הרב בראותם אמר להם: "אתם צריכים להבין, אני כבר לא צעיר לימים והצום משפיע עליי. טוב, ספרו לי את בעייתכם". הבעל סיפר לרב בדמעות את דרך החתחתים אותה הם עוברים. את הצער והייסורים של מספר שנות נישואיהם ללא ילדים, ועד כמה הם מייחלים לילדים. הרב חשב מספר דקות, ואז שאל את האישה: **"האם בצעירותך ביטלת את האירוסין שלך אם מישהו אחר?"**. האישה ההמומה השיבה לו: "כן רבי, בצעירותי שידכו אותי עם אחד שלא מצא חן בעיניי. אבי לחץ עלי מאוד, אולם אני לא הסכמתי להתחתן איתו. לבסוף לא הייתה כל ברירה לאבי, והוא נאלץ לבטל את השידוך".

"זה הדבר שמעכב!", אמר הרב. **עליכם לגשת מיידית לאותו אחד ולבקש את סליחתו. והיה אם יסלח בעז"ה- בשנה הבאה תיפקדו בבן זכר. אבל אם חלילה לא יסלח לכם, אזי לא תפקדו לעולם- ולא יעזור לכם אם תלכו לרבנים או תתפללו. רק בקשת הסליחה תעזור לכם**". בני הזוג היו המומים, הלא האישה ביטלה את השידוך לפני כ-17 שנים. האם עניין זה מקטרג עליהם כל כך הרבה שנים? האם בקשת סליחה יכולה להיות כל כך קריטית?

באמונת חכמים שלימה הם נגשו למלאכת הקודש. תחילה הם טרחו למוצאו, היכן כיום מתגורר האדם אותו הם מבקשים. לאחר חקירות אין ספור נודע להם, כי הוא מתגורר לא הרחק מביתו של הסטפולר. הם שכרו שוב עגלה ולאחר ימים ללא לאות הם הגיעו לביתו. האישה נקשה על הדלת ולפניה ניצב אותו אדם. בראותו את האישה אמר הוא מיד: **"אני חפץ לראותכם ובוודאי שלא לדבר אתכם"**.

הבעל כאן התערב ואמר: "בבקשה, האם תוכל לשמוע אותנו? אתה חייב להקשיב! גם ככה נהרגו מספר רב של נשמות בגין חטא זה!". "טוב", הסכים. ואז החל הבעל לספר בשברון לב את שנות הסבל והייסורים בנישואיהם. וכמה הם כמהים לילד. "מה זה קשור אלי?" תמה. **"אני לא נמצא בשמיים לקבוע למי הקב"ה נותן ילדים, נכון????!"**. ואז הם ספרו לו כי הם פנו לסייטפולר. והצדיק בעל רוח הקודש סיפר להם, כי הקטרוג בא כיוון שהאישה לא ביקשה סליחה, והוא המונע מהם להביא ילדים.

האדם בשומעו זאת פנה אל האישה ואמר: **"אין לך מושג כמה צער גרמת לי, בייחוד שלא הייתה שום סיבה בעולם שלא תסכימי להשתדך עימי. מעולם לא מחלתי על זאת. ולא רק זאת, לעתים מזומנות אני קם בלילה בבעתה לאחר חלום בלהות זה שפוקד אותי שוב ושוב"**. לאחר הפצרות רבות נאות האיש לסלוח להם. ובאמת בשנה לאחר מכן נפקדו בני הזוג בבן זכר. לשמחתם לא היה גבול. הם החליטו לגשת לסטפולר ולבשרו. בראות הרב אותם, שמח שמחה רבה ואמר: **"אין לכם מושג איזה שיברון לב היה לי, שלא יכולתי להושיע אתכם. אולם עליכם להבין: הקב"ה מקפיד בעיקר על פגיעה בזולת. קטרוג זה משאיר רושם חזק מאוד"**.

"לא ניתן היה לבטלו, גם אני בעצמי לא יכולתי לבטלו. רק קבלת סליחה מהזולת מבטלת את הקטרוג ואת המעכבים". רואים אנו עד כמה חמורה מאוד הפגיעה בכל אדם. וכיצד מקרה יכול להמשיך ולקטרג למעלה ולעכב דברים. תפילות רבות ופנייה לרבנים לא יוכלו לעזור במקרה שכזה. אנו מפנים משאבים רבים ההולכים ריקם, רק בקשת הסליחה יכולה לעזור בדבר הזה. פשוט סליחה. (ברכי נפשי)

ישיבה אחת בארץ ישראל ובה כמאתיים תלמידים מצוינים, נקלעה למצב כספי חמור, עד שהגיעו לפת לחם ממש. לא היה אפשר לתת לתלמידים אפילו לחם לאכול והמצב היה בלתי נסבל. גם עבור האברכים שלמדו שם לא היה אפשר לתת תמיכה. כשראו ראשי הישיבה את המצב הקשה, הודיעו לתלמידים כי אינם מסוגלים להחזיק אותם, ולכן עליהם לחפש מקום אחר ללמוד תורה, ושוב יוכלו גם לאכול. אך התלמידים לא רצו לעזוב והמשיכו ללמוד, הם השיגו מפה ומשם קצת מזון וישבו ללמוד, וכך גם האברכים נשארו ללמוד והשליכו על ה' יתבם. יהודי אחד ניגש לרבינו, סיפר לו דברים כהוויתם, וביקש ממנו אולי יוכל ליעץ להם מה לעשות. הסטייפלר מיד קם, ניגש לחדר השני, הוציא משם כמה אלפי דולרים ומסרם לידי האישה, ואמר לו את הדברים הבאים: "אני שומר את הכסף הזה למעלה מעשר שנים כדי לעזור בנישואי נכדי. אבל הצורך הזה גדול יותר".

"תיסע לישיבה ותחלק את כל הכסף לאברכים הלומדים שם, ואח"כ תדאג שיביאו לישיבה קצת אוכל. תקים 'ועד' שיטפל באיסוף וחלוקת הכספים, עד שראשי הישיבה יתאוששו ויחזרו למסלול". הצדיק הוסיף ברכה חמה מעומק ליבו ואף כתב המלצה עבורם. האיש קיים את שליחותו, ואכן תוך תקופה קצרה חזרה הישיבה לפרוח ולשגשג בס"י. (תולדות יעקב)

פעם אחת הגיע לרבינו תלמיד חכם אחד, ובידו הספר 'כוכב מיעקב', והראה שבספר הביא המחבר ראייה בסוגיה מסויימת כמו הראיה, שהביא רבינו בספרו 'קהילות יעקב'. הסטייפלר שמח מאוד, כי מאוד נהנה, שזכה לכוון לדברי גדולי האחרונים ואחר כך אמר בעל ה'קהילות יעקב' לאותו תלמיד חכם:

"האמת היא, שיש לי בביתי הספר היקר הזה 'כוכב מיעקב', אלא שאין אני משתמש בו. קניתי אותו לפני כארבעים שנה בתל אביב ברחוב אלנבי, אצל מוכר ספרים אחד, שהיה לו דוכן עם ספרים שונים. מצאתי שם פעם את הספר, שהיה יקר המציאות, וקניתי אותו בשמחה רבה". "לאחר מכן נמלכתי בדעתי, שהמוכר מן הסתם לא ידע את ערך הספר הזה, ומכר לי אותו במחיר זול מדי, ולא היה לי כוח ואפשרות לנסוע שוב לתל אביב, והיה לי ספק, אם אפשר להשתמש בספר, ולכן הוא מונח אצלי בלי שימוש. שאם לא כן יתכן, שגם אני הייתי מוצא בו את הראיה, שמצאתם עכשיו, כי אני מאוד משתוקק ללמוד בו..."

רבינו היה רגיל בשנות צעירותו - לעשן סיגריות. יום אחד, באמצע העישון, נדמה היה לו, שיתכן שמרגיש טעם של יין בתוך הסיגריות, והוא חשש שאולי משרים את עלי הטבק של הסיגריות ביין כדי להשביח את טעמם. ואם זה נכון ומעורב שם יין- אסור לעשן אותם, כי חכמינו אסרו להנות מ'יין נסך', שכן יין שהגוי נגע בו, אסור בהנאה. מיד, עם כל הקושי שבדבר, הפסיק לעשן מחמת הספק, עד שיתברר העניין, ואכן לבסוף התברר, שאותו יצרן סיגריות נהג להשרות את עלי הטבק ביין ובאמת היה אסור לעשן את הסיגריות האלו. למרות שידוע לכל, שמאוד מאוד קשה להפסיק בפעם אחת לעשן, אבל ברגע שהתעורר אצל הצדיק חשש ספק של איסור, מיד הפסיק. והסתלק מן הספק...

הצדיק החסיד הרב מגוץ סבאג זצ"ל – נולד בשנת ה'תרס"ב (1901) באי התורה ג'רבה עיר מלאה חכמים וסופרים. עוד כשהיה ילד קטן זכה לגדול בין ברכי החכמים וינק מהם את תורתו. בילדותו נכנס בו רוח דיבוק ה' ירחם. בעצת חכמי העיר נמנע כל ימיו מאכילת בשר ושתיית יין למעט בימי שבתות וחגים שאז שתה יין צימוקים. חסידא קדישא. **בעל רוח הקודש. מופתים רבים נעשו על ידו. רבים פנו אליו ונושעו.** רבינו נודע בקדושתו הנוראה. רבים היו משחרים לפתחו של ראב"ד ג'רבה הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל שהתבטא על רבינו באורח נדיר בספרו: **"החסיד והקדוש"**. ענוותן מופלא. גדול בתנ"ך ובקי בכל דקדוקיו.

צדיק וצנוע בכל דרכיו ומידותיו. היה ידוע בציבור כי כל מי שזכה בברכת הרב, יהיה בטוח שהברכה תתקיים. באחרית ימיו עלה לארץ הקודש וגר בעיר באר שבע. שם הקים את הקהילה התוניסאית וביסס את מוסדי הדת. נפטר לבית עולמו ביום שבת קודש כ"ג אב ה'תשכ"ה (1965). חי כ-64 שנים. ציונו בבאר שבע. גם היום רבים שעולים לציונו זוכים לראות ישועות.

אביו: ר' שלום. **אימו:** מרת זעמונה. **נשותיו:** מרת סברסה (זיווג ראשון), הרבנית תיתה (זיווג שני- בת הגאון הקדוש רבי שלום כהן). **ילדיו:** בן ובת. **מרבותיו:** הגאון רבי ידיד כהן. **מספריו:** חידושי התפרסמו בספרו של חמיו 'דרכי שלום'.

כאשר ר' מגוץ סבאג הגיע לעיר באר שבע לא היה שם בית כנסת לבני העדה. האנשים דנו מה לעשות. בזמנם חברת עמידר היתה נותנת דירות לעולים חדשים. לכן הוחלט על ידי כולם לפלוש לאחת הדירות של חברת עמידר, שאמורה לשמש כדירת מגורים, ולהפוך אותה לבית-הכנסת. הם אכן עשו כן.

כאשר גילו בחברת עמידר מה נעשה, הם מיד פנו לבית המשפט ותבעו מהם לפנות מיד את בית-הכנסת כדי שיוכלו לתת אותה כדירת מגורים לאחד העולים. השופט מר אליהו נאווי (לימים ראש העיר באר שבע) צידד בחברת עמידר.

הוא קבע כי צריך לפנות לאלתר את המקום מכיוון שלא יתכן שכל אדם יעשה דין לעצמו. מכיוון שהם הניחו כי האנשים שפלוש לדירה לא יתפנו מרצון, פלוגת שוטרים נשלחה לשם כדי שיפנו בכוח את המתפללים ויציאו אותם משם. כאשר השוטרים נכנסו לבית הכנסת הם חזרו לאחוריהם ולא עשו דבר.

הם סיפרו לממונים עליהם כי כאשר הם נכנסו לבית-הכנסת, הם ראו יהודי זקן יושב בפניה ורכון על ספרו ומצידו שני 'אריות אש' והם מפחדים להתקרב אליו. למרות שהדברים נשמעו תלושים מהמציאות השופט שהיה אדם מאמין קיבל את דבריהם והחליט כי אין לפנות את בית-הכנסת. בסופו של דבר בית הכנסת הזה לא פונה מהמתפללים. אותו יהודי היה כמובן רבינו שהגן בקדושתו על בית הכנסת.

גיסו הצדיק רבי דן מרדכי הכהן זצ"ל (זקן רבני תוניס סיפר): פעם אחת היתה אישה אחת של"ע היתה מפלת את בניה. לפי החשבון שלה בכל פעם שנפקדה המצב היה שכן אחד היה נולד בריא ובן אחד נפטר רח"ל.

היא הלכה לביתו של רבינו, סיפרה לו על המצב וביקשה ממנו ברכה. רבינו הבטיח לה שאין לה מה לדאוג כלל וכי מעתה ואילך בבל הילדים יהיו קיימים בעזרתו יתברך. מדברי רבינו לא נפל דבר. מאותו רגע כל הילדים שנולדו לה החזיקו ולא היו לה יותר הפלות.

רבינו נשלח בילדותו על ידי אביו רבי שלום להביא לחם מהמאפיה בעיר בנגרדאן שבדרום תוניסיה. כאשר יצא מהמאפיה שתי כיכרות לחם נפלו מידיו על הרצפה. רוח דיבוק נכנסה בו מאותו רגע. רבינו בכל פעם שראה אדם היה אומר לו במה הוא חטא. אנשים פחדו להיות בקרבתו. רק כאשר עבר בסמוך לגאון הצדיק רבי רחמים חי חויתה הכהן, היה אומר לו: "אל תפחד, אתה אין לך עוונות כלל".

הוריו לקחו אותו לאחד מצדיקי העיר שהסביר להם כי הרוח נכנסה בו בגלל שהעיר בנגרדאן לא היתה מיושבת בהתחלה אלא היתה מושב לחיצוניים. כשבאו בני האדם לגור שם, החיצוניים כעסו על כך ונכנסו בנער. בכלל מעשה זה רבינו התנזר מבשר ויין כל ימיו.

כאשר עלה לארץ הוא הפליג באוניה. במהלך ההפלגה באה רוח סערה והאוניה חישבה להישבר. רבי מגוץ הוציא מכיסו את חתיכת האפיקומן ששמר מליל הסדר והשליך אותה אל המים הסוערים. הים מיד נח מזעפו.

כאשר הציעו לאשתו הרבנית תיתה את רבי מגוץ, היא הלכה לסבתה הצדקת הרבנית ז'אלו ע"ה ואמרה לה: "כיצד אני אתחתן איתו, הרי הוא לא כהן?". (בזמנם הם הקפידו שבת כהן תתחתן אך ורק עם כהן). הצדקת ענתה לה: "רבי מגוץ הוא קדוש ותלמיד חכם ונחשב אף יותר מכהן".

אם ראשונים כמלאכים- הגאון הרב שלום הכהן זצ"ל

הגאון הרב שלום כהן זצ"ל- נולד ב-י"ב חשון ה'תרצ"א (1930) בירושלים. נקרא 'שלום' על שם המקובל הרב שלום מזרחי שרעבי (הרש"ש). בצעירותו למד בישיבת פורת יוסף. שקידתו בתורה הקדושה הפכה לשם דבר בישיבה. כשהיה בן 19 נבחן על כל מסכתות גיטין וקידושין עם כל פירושי הראשונים והאחרונים לצד כל הסימנים בשו"ע ונושאי כליהם. כשהיה בן 21 נבחן על 'אבן העזר' כולו. גם לאחר נישואיו המשיך להתעלות בתורה הקדושה. מסר שיעורים בישיבת פורת יוסף. שימש כסופר סת"ם. כתב לעצמו ס"ת קטן ממנו קרא שניים מקרא ואחד תרגום. ענוותן. דקדק בהלכה. למד את חובת הלבבות וידע אותו בע"פ. אלפים למדו בישיבה ורבים מתלמידיו כיום מפורסמים ברחבי העולם כולו.

במהלך מלחמת ה'תש"ח (1948) הרובע היהודי נפל בידי הירדנים וכל תושבי העיר העתיקה והישיבה התפזרו בבתי הכנסת ברחבי ירושלים החדשה. במשך שלוש שנים לא התקיים רישום לישיבת פורת יוסף. בשנת ה'תשט"ז (1955) הישיבה נבנתה מחדש בשכונת גאולה. רבינו יחד עם הרב שמעון בעדני הקים סניף נוסף לישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה בסגנון הישיבות הליטאיות כאשר רבינו משמש כר"מ והגאון ר' בעדני שימש כראש הישיבה. לאחר שהרב בעדני עבר לבני-ברק רבינו מילא את מקומו כראש-הישיבה כשהוא דואג לכל צרכי התלמידים. פוסק הלכה. עמד בראש ועד הכשרות של בד"ץ נווה ציון יחד עם גיסיו הרבנים הגאונים ר' שלמה ור' מסעוד בן שמעון. בשנת ה'תשע"ד (2014) התחיל לשמש כנשיא מועצת חכמי התורה של ש"ס (במקום מרן הרב עובדיה יוסף שנפטר). גם לעת זקנותו לא ויתר על סדר יומו הקפדני. גם בזמן שסבל מכאבים ברגליו ואושפז בבית הרפואה ביקש שימעטו בביקורים כדי שיוכל להמשיך בלימודו הקבוע. כל חייו התנהג בפשטות ונסע באוטובוס. גם לכנסים מועצת חכמי התורה הגיע באוטובוס. למרות בקשותיהם של תלמידיו הרבים סירב שיהיה לו נהג. כל מעשיו היו ללא פניות, בנקיות מוחלטת. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. ברכותיו היו מתקיימות. נפטר ב-כ"ה אב ה'תשפ"ב (2022). חי כ-92 שנים. ציונו בסנהדריה בירושלים.

אביו: המקובל הרב אפרים כהן (ראש ישיבת המקובלים 'עוז והדר'). **אמו:** מרת תופחא מלכה. **אשתו:** מרת יעל (למשפחת בן שמעון, בתו של המקובל הרב מנצור בן שמעון מרבי ישיבת פורת יוסף). **ילדיו:** ר' אפרים (ר"מ בישיבת יקירי ירושלים), ר' יעקב (ראש ישיבת 'נזר התלמוד' בביתר עילית), ר' שמעון (ראש ישיבה בבית ים). **חתניו:** השאיר חמש בנות. ר' יעקב כהן (משגיח לשעבר בישיבת קול יעקב הקטנה). **מרבותיו:** הגאונים הרב אפרים, הרב עזרא עטיה. חברותא: חכם יוסף רפול. **מתלמידיו:** הגאונים הצדיקים הרב אלעזר אבוחצירא (מבאר שבע), הרב דוד חי אבוחצירא (רבה הראשי של נהריה לשעבר), הרב זמיר כהן (יו"ר הידברות), הרב אליהו אברג'ל (ראש אבות בתי הדין בירושלים לשעבר), הרב ארי אברהם סמג'ה (רב שכונת רמת שלמה בירושלים). **מספריו:** **ידובר שלום**- על המועדים **שיח כהן**- שיחות **יתומיך ואוריך**- הנהגות ועובדות.

בחורה מבוגרת משכונת רמות בירושלים סיפרה: שנים רבות היא חיפשה את המיועד לה אבל ללא הצלחה. בשנת ה'תשפ"א באמצע החורף חל יום הולדתה ה-33. הצער שאפף אותה היה גדול. חלפה עוד שנה והיא עדיין רווקה. בצר לה, היא פנתה מיואשת לנשיא מועצת חכמי התורה, חכם שלום כהן כדי שיברך אותה. הבחורה נכנסה לחדרו של חכם שלום, שהיה שקוע בתלמודו. רבינו בירך אותה. הבחורה הבינה שמדובר בהזדמנות ולכן התעקשה וביקשה בתחנונים, שהצדיק יגזור כדי שהיא תזכה לחתונה שכן היא הגיעה כבר לגיל 33 ועדיין לא מצאה את בן זוגה. חכם שלום נענה לבקשתה ותוך שהוא הרים את ראשו מספר הלימוד הוא בירך: "עד חג פורים בעזרת ה' תראי ישועה".

הבחורה יצאה בהתרגשות עצומה משם. היא האמינה בברכת רבינו. כבר למחרת השכם בבוקר הבחורה יצאה למסע של קניות לבגדים וכלים חדשים לקראת הקמת ביתה בקרוב. הוריה תמחו על התנהגותה אבל היא עמדה על דעתה בביטחון גמור ואמרה: "הצדיק גזר, ועד חג פורים אני בעז"ה אתחתן. אני מתחילה להתכונן לקנות דברים לבית החדש". בערב פורים ה'תשפ"ב שמחה עצומה מילאה את הבית לאחר שהבחורה מצאה את זיווגה. יום לפני חתונתה הבחורה הגיעה למעונו של רבינו כשהיא מתרגשת. היא באה כדי להודות על הברכה של רבינו ועל שהיא זוכה להתחתן. חכם שלום בירך את החתן והכלה שיזכו ויעלה זיווגם יפה.

בשנת ה'תשע"ד בחור מהקיבוץ ניגש לרבינו. הוא ביקש מהצדיק ברכה לזיווג. הצדיק הביט בו ואמר: "למנצח על השמינית". הבחור לא הבין את פשר הברכה וכיצד היא קשורה למציאת זיווג. לאחר שמצא את זיווגו בדק ומצא שהמשודכת היא השמינית שאיתה הוא נפגש זו שאיתה התחתן והקים בית. רק עכשיו הבין את ברכת רבינו והבין כי רוח-הקודש אופפת את הצדיק.

הגאון הצדיק רבי יהודה משה פתיה צ"ל: נולד בבגדד, ב' שבט ה'תרי"ט (1859). בילדותו למד ב'מדרש תלמוד תורה' ולאחר שעבר ל'מדרש בית זילכה' נודע כבקי עצום בש"ס. מצעירותו ניכר כי לגדולות נועד. נטה לפרישות וכל ימיו התרחק משררה והסתפק במועט.

מחכמי בבל וארץ ישראל ומקובל נודע. שימש כראש ישיבה ב'מדרש בית זילכה'. בשנת ה'תרמ"ב (1882) החל להתעמק בחוכמת הקבלה. **גאון בנגלה ובנסתר.** התנהג בחסידות ובקדושה. **ענוותן מופלא.** במשך השנים הרבה לעזור לזולת. בקי בפתרון חלומות, כתב קמעות וריפא חולים וערך תיקונים עבור נפטרים. **גאון בנגלה ובנסתר.**

המונים השכימו לפתחו ונושעו. הקים מספר ישיבות ללימוד "חוכמת האמת". בשנת ה'תרצ"ד (1934) עלה לארץ ישראל והתיישב בירושלים, בה התפרסם כאיש קדוש. על שמו הוקמו מספר ישיבות, בתי-כנסת ומספר רחובות נקראו בשמו. נפטר בירושלים ב-כז' אב ה'תש"ב (1941). חי כ-83 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: המקובל יהושע משה צ"ל. **אמו:** מרת חנה. **בנו:** ר' שאול. **מרבתי:** המקובל האלוקי הגאון ר' יוסף חיים צ"ל. חכם ראובן יוסף בלבל צ"ל. הרב עבדאללה סומך צ"ל. אביו, המקובל חכם יהושע משה. **חברותא:** המקובל ר' שמעון אגאסי צ"ל. **מתלמידיו:** המקובל ר' שמואל דרזי צ"ל. המקובל ר' סלמאן מוצפי צ"ל, המקובל ר' שאול דוד חי מועלם צ"ל.

מספרי: ייין הרקח- פירוש על ה'אידרא רבא' וה'אידרא זוטא' • **בית לחם יהודה-** פירוש על עץ החיים • **מנחת יהודה-** פירוש על התנ"ך עפ"י הקבלה (נקרא גם בשם רוחות מספרות- כיוון שמתוארים בו חזיונות, בהם נתגלו נפטרים לצדיק וביקשוהו שיביאם אל תיקונם) • **מתוק לנפש-** ביאור על סבא דמשפטים • **חסדי דוד.**

מעשה היה בדורנו, עת אשר חפצו לבנות בשכונת מחנה יהודה הממוקמת בירושלים את בית הכנסת הגדול "מנחת יהודה" על שמו של המקובל רבי יהודה פתיה צ"ל, העסקנים חתמו חוזה עם קבלן על סדר הבניה והמחיר הסופי.

כשהחל הקבלן בעבודתו נוכח במהרה לראות לאכזבתו, **שהאדמה המיועדת לבנות עליה את הבניין, הינה מלאה סלעים ואבנים המקשים מאוד על הצבת יסודות הבניין,** הלה חקר בדעתו, אם להימנע מהבניה עקב ההוצאות הגדולות והעבודה הקשה הכרוכה בכך היות שהעלות לבניית בית-הכנסת תהיה גדולה עד מאוד מהמחיר שסוכם.

והנה בלילה, עת אשר נם הקבלן את שנתו, ראה בחלום את ר' יהודה פתיה בכבודו ובעצמו, הרב פנה אליו ושאל: "מדוע מתעכב הנך מבניית בית הכנסת על שמי?" - "מפני שגיליתי שהקרקע היא סלעית לחלוטין", השיב הקבלן. הרב פנה לעברו ואמר: "**אל דאגה, אני כבר איישר לך את הקרקע מכל הסלעים והאבנים.**" הקבלן ראה את הרב פתיה בחלומו מפנה בזריזות את הסלעים, התעורר והנה חלום.

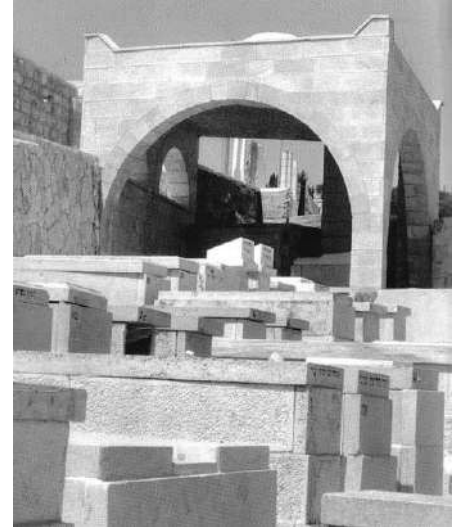
למחרת בבוקר הזדרז הקבלן להגיע לאתר המיועד לבניה, ונדהם למראה עיניו, **הקרקע הייתה ללא סלעים ואבנים כלל ועיקר.** הלה מיהר לספר את החלום לתלמידי חכמים גדולים בירושלים, וכשהללו הגיעו לאתר הבניה לראות את הנס בעיניהם אישרו שבודאי חלום אמת הוא והרב פתיה בכח קדושתו יישר את הקרקע מהעולם העליון.

על העובדה, כי הרב היה בקי בפיתרון חלומות יעיד הסיפור הבא: פעם אחת הגיעה אליו אשה זקנה, ואמרה, כי ראתה בחלום **שהוציאה ספר תורה מן ההיכל, להוליכו אל התיבה לקרות בו בציבור.** ובאה אשה אחרת וחטפה אותו מידה.

אמרתי לה: "זה פתרונו, שיתנו לך ילד אחד להגישו למילה אצל כסא אליהו הנביא, ותבוא אישה אחרת ותחטוף את הילד ממך, והיא תזכה בו להגישו למילה". והשיבה לי כי דבר זה נתקיים בה כבר לפני שני שבועות.

אמרתי לה: "ואימתי ראית את החלום?". אמרה לי: "זה חודש ימים". אמרתי לה: "אם כן, קדם החלום למעשה, ואין זה בכלל ש'אין מראין לאדם דבר שעבר'. ומה בידי לעשות אם את לא באת לשאול פתרון החלום, אלא עד אחר שנתקיים".

ודע, כי הכלל הוא בזה, כי **ספר תורה מורה על בן זכר.** ולכן אם רואה האדם שקנה ספר תורה או שהביאו לו ספר תורה פירושו: **שתעבר אשתו בבן זכר.** ואם נפל ספר תורה מידו- ח"ו תפיל אשתו. ואם נקרע- ימות הוולד ל"ע. וזה הפתרון הוא בדוק ומנוסה.

באחד המקרים, נסע תלמידו המובהק, הרב סלמאן מוצפי לביקור בארץ הקודש. הרב ישב עם תלמידיו ועסק עימם בלימוד סודות התורה. לפתע השתנו פני הרב ואמר: **"אוי, חכם סלמאן נמצא בצרה ליד הכותל המערבי ובוכה, מי יעזור לו?"**. רבינו הפסיק את לימודו והחל להתפלל לשלום תלמידו האהוב הנמצא בצרה. כשהוא מזיל דמעות רבות. גם תלמידיו החלו מתפללים לשלום של ר' סלמאן. כך נמשכה התפילה למשך כחצי שעה. לאחר מכן, אורו פניו ואמר: **"הודו לה' כי טוב. הקב"ה שלח את ישועתו לחכם סלמאן על-ידי חכם ששון!"**. התלמידים הביטו זה בזה נדהמים. הם ראו כיצד רבם צופה בכוח התורה הקדושה את אשר נעשה מרחוק. כשחזר ר' סלמאן מירושלים, כל התלמידים ניגשו אליו וביקשו לדעת מה אירע לו ליד הכותל המערבי.

ר' סלמאן השתומם מאוד ותמה כיצד הם ידעו שאירע לו דבר מה בעת שהותו ליד הכותל המערבי. סיפרו לו חבריו את שרבו ראה ואף הוא הפסיק את השיעור והתפלל עבורו עד שנושע. **"אספר לכם מה אירע" השיב ר' סלמאן. "בעת שהותי בירושלים, נפוצו שמועות כי בבגדד פרצה מגפה, ורבים ניספו בה. דאגתי מאוד ושלחתי מברק לביתי להודיעני מה אירע ומה שלום משפחתי. אולם כל מענה לא הגיע. שלחתי מברק נוסף ובו התחננתי שיודיעו לי מה אירע בעירי ובקרב משפחתי, אולם לא קיבלתי כל מענה. החלטתי לשפוך את שיחי לפני בורא עולם ליד הכותל. בכיתי בכי רב ומרוב דאגה התמוטטתי מעולף. כשהתעוררתי מעלפוני, ראיתי את חברי למסע, הרב ששון ברבי יחזקאל הלוי מגיע במרוצה. הוא הושיט לי מברק שהגיע מבגדד ובו מבשרים לי כי לא ארע דבר בבגדד, וכי השמועות שנפוצו בירושלים אינם נכונות. נשמתי לרווחה ונתתי שבח והלל לבורא עולם. (חכמי בבלי)**

○ יפר רבינו: פעם אחת נכנסתי אצל רופא עיניים בשם יחזקאל עזרא בן משה אל-עיני. הוא ידע לעשות שמן מרקחת לרפואת חולי העצמות הכואבים מבפנים לבשר. שמן זה הוא היה יקר מאוד. בבואי אליו אמר לי, **"שראה בחלום את אביו משה, שכבר עברו 30 שנה מאז שנפטר, ולא ראהו בחלום, רק אמש בלילה. ואביו אמר לו: "בבקשה ממך, בני, תלווה אותי עד עיר בצרה בלבד, ותעשה עימי טובה זו, ואיני מבקש ממך דבר אחר חוץ מזה"**.

אביו היה עניו מאוד, זקן ונשוא פנים, ומחזר על מצוות. בכל יום הלך בשלושה בתי כנסיות כדי לענות 'קדיש' ו'ברכו', ו'קדושה' ואמן. כשראה זקן בא ממרחק, מיהר לשבת כדי לקיים "מפני שיבה תקום". אחר גמר תפילה היה מקבץ את כל החנוונים, כדי להניח להם ציצית ותפילין, ולקרוא קריאת שמע וקנה כמה ציציות ותפילין מכיסו וממונו והקדיש להם. אמרתי לרופא כי אביו חזר להתגלגל באיש אחד בגלל חיסור מצווה. האיש שבו מגולגל האב חולה בעיניו או בעצמותיו, איש עני. עתיד לבוא אצלך היום או מחר. אביך לבקש ממך שתעסוק עימו בחינם, דבר זה ימשך 3-4 ימים, כשיעור מהלך מכאן ועד בצרה, ואח"כ ייפטר.

האיש ההוא גם הוא רגיל להלביש ציצית ותפילין לאחרים. חזרתי לביתי והנה שלוחו בא אחרי, ואמר לי: **"בא אותו האיש אשר דיברת עליו, והוא חולה ברגליו"**. כאשר הלכתי אצל הרופא ראיתי את האיש ההוא והוא עני מאוד, ואמר לי כי היתה מלאכתו לעשות שמן שומשומין, והיו כמה פועלים תחת ידו ועכשיו לא נשאר לו מאומה ואף חלה ברגליו, ואינו יכול ללכת מכאב עצמות רגליו. אמרתי בעורמה: **"אולי בגלל שלא לבשת ציצית ותפילין" אמר לי: "אני נזהר בזה מאוד וגם לפועלים קניתי תפילין ולא הייתי מניחם לעסוק במלאכתי עד שיניחו תפילין. ובעת הסעודה הייתי מצווה אותם שיברכו גם ברכת המזון, אף על פי שיש לי הפסד. ולא ידעתי למה עשה ה' עימי ככה"**. הרופא עשה כאשר ציווה אביו עליו בחלום, ואמר לחולה: **"אני אטרח בעבורך עד מקום שידי מגעת"**. וגם נתן לו מעות לפרנס את בני ביתו. אחר שלושה ימים נפטר החולה, והיה הרופא בצער גדול ואמר לעצמו: **"אם לאבי, שהיה חסיד גדול ובעל מעשים - כך עלתה לו, אם כן מה אתוודה ומה אומר על רוב פשעיי וחטאתי"**, וישב לו בתענית כמה ימים, והיה צם ומתוודה לפני הקב"ה, ונעשה צדיק גמור עד בוא חליפתו

האדמו"ר הרב משולם פייש סג"ל לאווי (השני) מטאהש זצ"ל - נולד ב-ג' בניסן ה'תרפ"א (1921) בנירְטָאהש, רוזנות סאבולץ' (הונגריה) והיה בכור בניו של אביו. משחר ילדותו ניכר כי לגדולות נוצר, למד בהתמדה נפלאה, התפלל בהתלהבות, מידותיו הטובות הפליאו את כל רואיו. בשנת ה'תש"ג (1943) גויס לשירות העבודה ההונגרי ונשלח למחנות בקושיצה ובמרגיטה. בשנת ה'תש"ד (1944) נכבשה המדינה על ידי גרמניה הנאצית ומרבית משפחתו המורחבת נשלחה לאושוויץ. אביו נרצח בר"ח אלול ה'תש"ד (1944).

לאחר שהצבא האדום נכנס למרגיטה שוחרר רבינו והוא הוזמן בשנת ה'תש"ח (1948) ע"י שרידי חסידות טאהש לשמש כאב"ד ואדמו"ר בנירְטָאהש. כך החל לשמש כאדמו"ר השלישי של חסידות טאהש. התמיד בלימודיו יומם ולילה. התפלל שעות ארוכות בהתלהבות נוראה, ועבד את בוראו בקדושה נפלאה. ביתו היה פתוח לרווחה ליהודים הצריכים עזר וחיזקם בכל מצוקותיהם במסירות נפש לאחר שנתיים וחצי עזב את הונגריה בעקבות השלטון הקומוניסטי. בשנת ה'תשי"א (1951) עקר למונטריאול שבקנדה, ומיד הקים שם את בית מדרשו 'אהל אלימלך' טאהש. קיבץ את בניו וחיזקם לבנות את כלל ישראל מחדש אחרי החורבן הנורא.

רבים השכימו לפתחו מכל קצווי תבל ונדע לצדיק וקדוש ה' ופועל ישועות. בשנת ה'תשכ"ג (1963) הקים שיכון חסידי בשם 'קרית טאהש' מחוץ לעיר, יסד ובנה ישיבה גדולה לבחורים, והרביץ בו תורה לאלפים וכן הקים בתי חינוך לבנים ולבנות, בפרבר בואַגְרֵיאן. עם השנים נאספו סביבו חסידים רבים. עבד את ה' כחד מצדיקי קמאי. רדף אחר השלום. ברח מן המחלוקת כמפני האש. נודע באהבת ישראל ומידותיו הנשגבות. פיזר סכומי עתק לצדקה. הגבאים ניסו למנוע את חלוקת הסכומים האדירים, כי לבית הרבי לא נשאר אפילו פרוטה לפורטה, ומשהרגיש בזה הרבי, היה מטמין את הממון בנעליו למען לא ירגישו הגבאים בדבר.

כשהגבאים הערימו קשיים על הנצרכים להיכנס לבית הרבי, ניגשו אלו לרבי בבית מדרשו, ואמר להם לבוא אליו כשהולך למקווה, ושם חילק סכומים אדירים. מדי יום ביומו הקפיד לסיים את כל פרקי התהלים. לא ישן ולא אכל מרגע שהקיץ והיה טועם "פת שחרית" רק לאחר חצות הלילה! בעל רוח-הקודש. נפטר ב- כ"ז באב ה'תשע"ה (2015). ציונו בקרית טאהש, בואבריאן (קנדה). חי כ-94 שנים. בנו רבי אלימלך משמש אחריו כאדמו"ר.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' אלימלך מטאהש. **אביו:** האדמו"ר ר' מרדכי סג"ל לאווי הי"ד (רב

העיריה דעמעטשער בהונגריה). **אמו:** מרת צירל (בת ר' יעקב פקעטע, מח"ס אמת ליעקב מנירבאטור).

מנירבאטור): מרבתי: ר' אשר לאווי (דודו, רבינו נסע לשיבתו בקאלוב). **נשותיו:** מרת חווה (בת ר' יהודה ויינגרטן - זיווג ראשון

בין השנים תש"ו-תשנ"ו), מרת מלכה (בת ר' מנדל האס ממונטריאול, אלמנת ר' אברהם יצחק הויר - זיווג שני, משנת

ה'תשס"ו). **ילדיו:** ר' מרדכי זצ"ל (נפטר בשנת ה'תשנ"ח), מרת צירל (נישאה לר' אביגדור דניאל פיש, האדמו"ר מהאדס

ויליאמסבורג), מרת ברכה חנה (נישאה לר' יוסף מאיר מאיער, האדמו"ר מליז'נסק מונסי), מרת פריידל שרה (נישאה לר' אברהם

כץ, אב"ד משכנות לאביר יעקב במונסי), מרת ששא מלכה אלטה (נישאה לר' יוסף ירחמיאל כהנא, ראש הכוללים בקרית

טאהש), האדמו"ר הנוכחי, ר' אלימלך לאווי (חתן רבי נפתלי צבי לאבין מזידיטשוב). **מספריו:** **יעבודת עבודה** - ח' חלקים.

פעם נכנס לרבינו יהודי שהתגורר במונטריאול, ואמר לו שבא להיפרד ממנו, מפני שהוא עומד לעזוב את העיר ולעבור להתגורר בעיריה

מרוחקת. העיריה היא הייתה כמעט ריקה מכל סממן יהודי, והרבי שאלו: "איך ייתכן שיהודי כמוך יגור במקום שכמעט אין שם

אידישקייט?". אמר היהודי שהדבר הוא מפני שאירע לו "ל"ע אסון גדול, וסיפר שהיה לו סכום גדול מאוד של כסף כדי לקנות דירה

במונטריאול, וכאשר נסע פעם לאנטוורפן, נגנב ממנו כל הסכום, ועכשיו שהציעו לו איזה משרה באותה עיריה, אין לו ברירה ומוכרח הוא

לעבור לשם כדי שתהיה לו פרנסה. אך הרבי לא הרפה, ואמר לו שאף על פי כן לא כדאי הדבר להחריב את ביתו מכל האידישקייט,

וכדאי לו להישאר במונטריאול.

למחרת, כשהיהודי התפלל בבית המדרש, נכנס יהודי לא מוכר, וניגש אליו, ושאלו אם הוא היה פעם באנטוורפן ונגנב ממנו סכום עצום

של כסף, ומשהשיב לו היהודי שכן, **אמר לו היהודי בשקט שהוא נתפתה מיצרו, והוא גנב ממנו את הכסף, ועכשיו הוא מתחרט,**

והחזיר לו כל הכסף, ואמר לו שיש כאן עוד כמה אלפי דולרים על העוגמת נפש ותיכף ברח הגנב... היהודי לא האמין למשמע אזניו,

הוא לקח את המעטפה עם הכסף, וראה לנכון **שאכן כל הסכום העצום שנגנב ממנו נמצא שם – עם התוספת.** היהודי ראה בזאת

סייעתא דשמיא עצומה שעליו להישאר במונטריאול ולא לעבור למקום ההוא, ושמח שגם הרוויח כמה אלפי דולרים מכל הגניבה הזאת,

ואכן כך עשה, הוא נשאר שם, וקנה דירה חדשה והקים בית יהודי לתפארת.

שנים רבות אחר מאורע זה, פגש היהודי באותו 'גנב' שהחזיר לפני שנים את כל הכסף. היהודי ניגש אליו והודה לו שבזכות מעשה זה

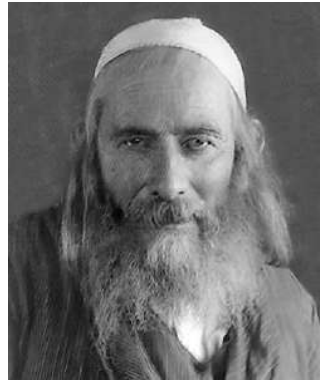
נשאר במונטריאול והקים בית חסידי לתפארת, אמר לו 'הגנב': "ליהיו ידוע לך, שלא לי אתה צריך להודות, אלא לאדמו"ר מטאהש".

וכאשר ראה היהודי לא מבין, גילה לו את הסוד, ואמר לו **שהוא לא היה מעולם באנטוורפן, רק האדמו"ר מטאהש ביקש ממנו**

להגיע אליו, ולספר לו כל המעשה הזה – כאילו הוא היה הגנב – ולתת לו את כל הכסף הזה כדי שישאר במונטריאול ולא יעבור

למקום ההוא, ולכן לו אתה צריך להודות ולא לי...

(הסיפור מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד)

הגאון הרב דוד בהר"ן זצ"ל – נולד בחודש אלול ה'תרכ"ה (1865). עוד כשהיה ברחם אימו אביו ידע כי לגדולות נוצר. אביו הירבה בתפילות, תחנונים ואמירת פרקי תהילים. בברית נקרא דוד על שם דוד המלך ע"ה. כעבור שבועיים מלידתו, אביו חלה במגיפת החולירע שפרצה אז בירושלים. אביו התבקש לבית-עולמו. בילדותו למד אצל מלמדים פרטיים ולא בת"ת. בסעות הבר-מצווה דרש חידושים נפלאים במשך כמה שעות. אחד מהנוכחים בסעודה היה הגאון ר' עקיבא יוסף שלזינגר. הוא התפעל מאוד מהדרשה ואמר לו: "אתה תהיה החתן של בתי שרה". עוד באותו ערב ערכו את התנאים. למד בישיבת 'עץ חיים' בשנות בחרותו. עסק בתורה הקדושה יום ולילה עד שנודע לת"ח מופלג.

בשנת ה'תרנ"ד (1894) הודיעו מטעם מרן המהרי"ל דיסקין מבריסק זיע"א, כי הוא מתכוון לפתוח ישיבה עבור טובי האברכים המצוינים בירושלים. רבינו היה אחד מהאברכים שנבחרו, אולם הוא לא חפץ להחליף את מקום תלמודו. הגאון ר' שמואל סלאנט עמד בראש ישיבת 'עץ חיים'. הגאון הפציר בו שיסכים ללמוד בישיבת המהרי"ל דיסקין. כך נוסדה ישיבת 'אהל משה' עם עשרה אברכים מצוינים שבראשם היה רבינו. שקידתו היתה מופלאה. כל לילה, אחרי תיקון חצות שעשה בדמעות שליש על חורבן הבית, היה בא לביה"כ ולומד עד תפילת ערבית ללא הפסקה. בדרך לישיבה ולכל מקום שהלך שפתיו היו דובבות תורה. הירבה בתעניות חלום מכיוון שחלומותיו היו מתקיימים. נפטר ביום שבת, כ"ז אב ה'תש"ו (1946). חי כ-79 שנים. ציונו בהר-הזיתים בחלקת הנביאים בירושלים.

אביו: ר' נחום לוי משאדיק. **אימו:** מרת מינה-לאה (בת ר' משה ריבלין שהיה מנהיג האשכנזים בירושלים). **אשתו:** מרת שרה (בת הגאון ר' עקיבא יוסף שלזינגר. התחתן כשהיה כבן 16 שנים). **מרבותיו:** הגאונים ר' שלמה זלמן בהר"ן (אחיו למחצה, בנו הגדול של אביו מאשתו הראשונה), ר' מאיר אורבך (ה'אמרי בינה' ראב"ד האשכנזים בירושלים), ר' משה יהושע יהודה לייב דיסקין, ר' יצחק ירוחם דיסקין, ר' שמואל סלאנט. **חברותיו:** המקובלים ר' שלמה אלישיב (ה'לשם שבו ואחלמה' – למדו ביחד את כתבי האריז"ל), ר' אליהו דוד סלוטקי (מח"ס 'יד אליהו', מפתח אנציקלופדיה לקבלת האריז"ל), ר' מרדכי דוד לוין, ר' בצלאל גולדשטיין (החלבן משערי חסד), ר' משה שוחט-פרנקנטל. **מתלמידיו:** ר' אברהם חיים נאה, ר' שלמה זלמן אורבאך, ר' שריה דבליצקי, ר' שמואל אורבאך, ר' שלמה יחיאל פרידמן. **מילדיו:** שלמה זלמן וייספיש (נפטר בחי' אביו), ר' נחום וייספיש הי"ד (נרצח במאורעות תרצ"ו-תרצ"ט), יחיאל (נפטר בצעירותו). **בתו:** מרת חיה יוכבד חיקה (נישאה לר' משה פרידמן – רב קהילת הפרושים בירושלים).

✪ **יפור מבהיל בעוצמתו** סופר על הגאון רבי דוד בהר"ן זצ"ל אשר נודע בירושלים של מעלה בהיקף גדולתו וגאונותו התורנית, בצדקותו ובקדושתו המופלגת, וביחוד בדקדוק המצוות ושמירת ההלכה עד כדי מסירות נפש ממש. למרות צניעותו המופלגת שמו יצא לתהילה כשולחן ערוך חי, כעמוד ההוראה וכדמות עילאית לחקות אותה. אישיותו הקורנת השפיעה רבות על דמותם של בני ירושלים המדקדקים בהלכה, שהיו ממליצים אודותיו: **"כל הרואה את דוד נזכר הלכה"**. את הספור המפעים סיפר אחד מצאצאיו:

בשנותיו האחרונות התגורר רבי דוד בשכונת 'שערי חסד', בבית בתו הרבנית חיה יוכבד [חיקה] פרידמן ע"ה, שהתאלמנה בצעירותה מבעלה הגאון רבי משה פרידמן זצ"ל. מדי לילה ולילה היה רבי דוד משכים קום לאמירת 'תיקון חצות', ולאחר מכן עסק בתורה עד כשעה וחצי לפני זמן ותיקין.

אז צעד לאיטו פסיעה אחר פסיעה לעבר בית הכנסת 'הגר"א' בשכונה, שם המשיך ללמוד חברותא עם אחד מתלמידי החכמים החשובים שבשכונה. בתו, הרבנית פרידמן, שנהגה בו כיבוד אב באופן מהודר ביותר, הקפידה אף היא לקום באשמורת הבוקר, להכין עבורו כוס קפה מהביל להחם בו את ליבו. רבי דוד היה משיב בו את נפשו ומזדרז לצעוד לבית הכנסת.

והנה, באחד הלילות, כשהגיע רבי דוד לבית הכנסת, דקות אחדות לאחר שהחל ללמוד עם החברותא, פנה אליו במפתיע וביקש את מחילתו על כך שהוא נאלץ כעת לעצור ולשוב בדחיפות הביתה כי שכח דבר מה... בתחילה ניסה החברותא לעצור בעדו, מאחר וידע כמה מאמץ וזמן תיקח ממנו הדרך, אך רבי דוד היה החלטי בדעתו, קם ויצא. כששב לבית-הכנסת כבר עמדו הציבור להתפלל, ולמרות שלא הספיק להשלים את חוק לימודו כמדי יום, ניכרה על פניו ארשת של שביעות רצון.

החברותא שהכיר את הליכותיו של רבי דוד, ידע כי כל מעשיו מונהגים בדקדוק על פי דעת תורה והלכה, הסתקן מאוד לדעת איזה דבר חשוב יכול היה לגרום לרבי דוד לנטוש אותו כך באמצע הלימוד ולבטל את לימודם הקבוע. אולם רבי דוד סירב לפרט. רק לאחר הפצרות מרובות, נענה ואמר:

"ודאי ידוע לך כי כיום אני מתגורר בביתה של בתי האלמנה. והנה היום שכחתי לשטוף את הכוס בה שתיתי את הקפה לפני יציאתי מהבית. חששתי כי עד שאשוב מתפילת שחרית, שארית הקפה תתייבש, והדבר יקשה על בתי לשטפה. חזרתי אפוא על עקבותי לשטוף את הכוס בעוד השארית רכה..."

החברותא נדהם ותמה: "אינני מבין, הרי בסך הכל זוהי בתך, והיא בוודאי מוחלת לך על כך בלב שלם?" – "נכון!", אמר רבי דוד, "אך בכל זאת, היא אלמנה!". **מרעיש! הרי כל רגע של ביטול תורה אצל רבי דוד היה נורא. זמנו היה מדוקדק ומחושב עד לאחת. העידו עליו מכיריו כי מיום עומדו על דעתו לא ביזבז רגע אחד מזמנו שלא ניצלו עד תם. אולם כדי לא להטריח אלמנה בצער כה מועט, שאין ספק שלא היתה מקפידה על כך, הקדיש לזה קרוב לשעה...** (מעובד מתוך 'אוצרותיהם אמלא')

הגאון הרב משה מרדכי הלוי שולזינגר זצ"ל- נולד ב-ז' אדר ה'תש"א (1941) בחיפה. בצעירותו למד בישיבת 'מרכז הרב'. משחר ילדותו ניכר בשקדנותו. חזר על תלמודו פעמים רבות מתוך אהבת התורה שלא ידעה שובע. בשנת ה'תשי"ז (1956) נפטר אביו ורבינו עלה לירושלים, שם למד אצל דודו, אחי אמו, הגה"צ רבי ועלול צ'צ'יק זיע"א. דודו הכניסו לתורת סדר 'קדשים' הבריסקאית בחברותא קבועה של שש שעות מידי יום מהערב עד שתיים בלילה. בשנת ה'תשי"ט (1958) עבר ללמוד בישיבת סלבודקה בבני ברק. נודע כבקי בש"ס, בתנ"ך ובתולדות ישראל. נודע לעילוי. היה הראשון שטבע את המושג 'לקנות ש"ס' בהקפות בשמחת תורה בישיבה- עד אז היו נמכרות ההקפות בכמה מאות דפי גמרא. בשנה האחרת, כבר קנה ש"ס בבלי וירושלמי גם יחד! בשנת ה'תשכ"ד (1964) לאחר נישואיו חשב לגור לתקופה קצרה בבית חמיו שבזכרון מאיר. בעקבות פטירת חמיו בשנת ה'תשל"א (1971) רבינו נשאר להתגורר שם עד יומו האחרון. רבינו ספד לחמיו במשך למעלה שעתיים! מאותו היום התפרסם כדרשן בעל מתק שפתיים. רבינו שימש כראש המדברים בעצרות מרכזיות לרוב. שימש כרב ביהמ"ד 'ירחי כלה' בבני ברק. משנת ה'תשכ"ט (1969) ועד פטירתו, במשך למעלה מארבעים שנה מסר בו שיעור יומי. מסר שיעורי תורה ושיחות מוסר בבני-ברק. השיעור המפורסם ביותר היה השיעור בדף היומי. העביר במסירות נפש גם בימי הקיץ החמים בשבת לפני שהשימוש במזגן היה נפוץ והיה מעביר שיעור במשך שלוש וחצי שעות בחום הלוהט. בסיום השיעור היה רטוב ותשוש לגמרי. דרשתו השנתית הייתה בליל שביעי של פסח, אליה נהרו רבים מתושבי בני ברק. דרשותיו של הרב היו ארוכות מהרגיל וכללו דברי מוסר והשקפה, תוך ביקורת על תופעות בתוך הציבור. ייסד וניהל במשך עשרות שנים קרנות צדקה לסיוע לנצרכים. נפטר ב-כ"ז אב ה'תש"ע (2010). חי כ-69 שנים. לזכרו הוקמו רשת כוללי ערב 'משמר הלוי'. ציונו בבית-העלמין בבני-ברק בחלקת שומרי שבת.

אביו: ר' יצחק (בוגר ישיבת ראדין וישיבת מרכז הרב וראש השוחטים בחיפה. בראדין קיבל את הכינוי 'יצחק מתמיד'). **אימו:** מרת סימה. **אשתו:** בת ר' שלמה כהן (נישא בשנת ה'תשכ"ד- 1964. ר' שלמה כהן היה נכד של החשק שלמה' מוילנה והוא היה החברותא של החזון אי"ש בוילנה בתור בחור). **מרביתיו:** הגאון ר' יחזקאל אברמסקי (היה תלמידו המובהק), ר' משה רבהון, הגה"צ רבי ועלול צ'צ'יק, מרן הגר"ד סולובייצ'יק. **חתנו:** ר' שלמה יעקבזון (משגיח בישיבת 'תפארת ציון' בבני ברק). **מספריו:** **ימשמר הלוי**- עשרות כרכים על רוב מסכתות התלמוד, על פרשיות התורה ושיחות והספדים. **פניני רבינו יחזקאל פניני רבינו הגרי"ז מבריסק פניני רבינו ה'אבי עזרי'**- על הרב שך **פניני רבינו 'קהילות יעקב'**- על הרב יעקב ישראל קניבסקי.

לאחר פטירת רבינו אחד המנחמים סיפר שהגיע לסלבודקה בשנת ה'תשכ"ב, וזכה להכנס לחדרו של רבינו בפנימיה. הצדיק קיבלו בסבר פנים יפות כהרגלו, תוך שהוא מבליע שאת הקערה לנט"י הוא מכין לעצמו שהוא קם מוקדם, ואחרי שיטול נט"י הוא יכין את זה עבור חבירו בחדר. בנוסף שאל אותו אם הוא מסכים שישאיר את האור דלוק בלילה, והשיב לו שכן. רבינו נשכב במיטתו עם תשובות ה'נודע ביהודה' והגה בו במשך שעות ארוכות. מידי פרק זמן היה מבקש ממנו שיבחן אותו שקלא וטריא בע"פ על עשרות סימני נוב"י, תוך שהוא מבקש שיבדוק גם אם איננו טועה בציון המ"מ שכותב הנוב"י, ואם אומר נכון את הדף ואת הסימן והס"ק של כל ספר שמציין אליו הנוב"י.

הגר"ש זקס מסלבודקה סיפר כי רבינו גילה לו פעם בסוד כיצד לפתור את בעיית הקור העזה בלילות החורף הקרים מאוד בגבעת הישיבה. רבינו ישב ולמד בהיכל ריק והקור עצום, עד שגילה בפינת אחד הפרוזדורים שעובר שם צינור של מים חמים העולה ממטבח הישיבה לדירת ראש הישיבה למעלה. רבינו הלך מעת לעת ושפשף את גבו בצינור הזה עד שהיה מתחמם קמעא ושוב חזר לתלמודו.

אחד המנחמים סיפר: לפני כמה שנים עמדתי לפני נישואי בני, ולא היה בידי אף לכדי המינימום הנצרך להוצאות הנישואין. אפילו בגדים להלביש את החתן לא היה לי. נכנסתי לרבינו במר נפשי עם הבן החתן וסיפרתי לו על כך. רבינו לתדהמתי פרץ בבכי, ואמר שאין לו מה לתת כי הקופה ריקה לגמרי ויש לו הרבה התחייבויות שאין לו מהיכן לפרוע. בכל זאת, אחרי דקה קם והלך והביא לנו 1,500 שקל. מהכסף הזה קנינו לחתן בגדים לחתונה.

בנו סיפר: ליבו הרחום לא יכול היה לעמוד בצער זולתו. כשהיה מגיע אליו מישהו ומשיח את מועקתו, היה אומר לו: "די, מרגע זה זהה הבעיה שלי ולא שלך". מרוב שמחה על הצלחתו בפרויקטים שונים של צדקות, התחלתי לחשוב פעם כי הדבר עולה בידו בנקל, עד שהזדמנתי לביתו בוקר אחד בעת שהיה צריך לגשת לגביר פלוני. ניכר היה במוחש שהקושי שלו בפעולה זו הוא עצום. לא עלתה על דעתו האפשרות המתבקשת להתחמק מהעניין.

רבים זוכרים את ימי השוק הגדולים, ערב יוה"כ"פ וכן יום הפורים, עת היה ביתו הופך לרשות הרבים של מסירת כספי פדיון כפרות ו'מתנות לאביונים'. אירע פעם שאדם פלוני החליט לנצל את גודל השעה והמקום, ועמד בפתח החדר כשהוא מבקש צדקה מהמוני הבאים... בני הבית נדהמו מעזותו. אבל רבינו לא הניח לומר לו אף מילה. כשחלפו שעתיים, רבינו אף הגדיל לעשות בפנותו אליו במאור פנים: "אתה עומד הרבה זמן בלי להכניס מאכל לפיך, שמא תרצה לאכול משהו?".

רבינו דרש בפעם הראשונה בפומבי בשנת ה'תשל"א (1971) כשספד על חותנו ר' שלמה כהן. בשנת תשל"ג (1973), כשנפטרה הרבנית מרים, אשת מרן הרב יעקב ישראל קניבסקי (ה'סטייפלר'), הפציר בו בעלה כי יספיד אותה והדריך אותו לגבי תוכן ההספד. במוצאי השבת שלאחר פטירת מרן הרב שך רבינו הספידו בבית מדרשו 'ירחי כלה', במשך כשלוש שעות. (הסיפורים מעובדים מתוך 'רבי משה מרדכי')

הגאון הרב מנשה שהרבני זצ"ל- נולד בש"ק פרשת נשא, ז' סיוון ה'תרמ"א (1881) בבגדאד שבאיראק. אביו פרנס את משפחתו שהייתה מרובת ילדים ולא היה לו כסף לשלוח את בנו ללמוד. ועל כן עד גיל 12 לא ידע קרוא וכתוב. היות וקינא בילדים שידעו ללמוד, הלך וחיפש עד שמצא תלמוד תורה שהסכים לקבלו כתלמיד ושם במשך תקופה קצרה השלים את לימודיו. בשנת ה'תרנ"ו עבר ללמוד בישיבת מדרש בית זלכה והיה בין המצטיינים בישיבה בהתמדתו בלימוד התורה וכן בעיונו ועמקותו בהבנת סוגיות הש"ס. משנת ה'תרנ"ח (1897) בערך, הפך לבן בית אצל מנהיג יהדות איראק, רבשכ"ה המקובל חכם יוסף חיים זיע"א מבגדאד, והיה לתלמידו המובהק. שימש אותו, למד ממנו כתיבת סת"ם, שחיטה ומילה, והעלה את תשובותיו על הכתב. לאחר נישואיו נשלח ע"י הרב יוסף חיים, לעמוד בראש הישיבה שבקבר עזרא הסופר. נהג בענווה ובפשטות, ועסק בהשכנת שלום.

לפרנסתו עסק במסחר בדים ולא קיבל שכר על לימוד תורה. לאחר כשנתיים שב לבגדאד והחל לשמש כמורה במדרש תלמוד תורה ומספר תלמידיו הגיע לכ-3,000 ובמשך שנים רבות העמיד שם תלמידים. בתקופה שלפני מלחמת העולם הראשונה, החל לשמש כרב בערים אבאדאן, ומחמרה שבכורדיסטן הפרסית. כשהתחילה המלחמה להשפיע על המצב הכלכלי של מוסדות הלימוד בבגדאד, שנתמכו בעיקר על ידי תרומות, הוא נשלח כשד"ר והגיע להודו, סינגפור, הונג קונג ושנחאי שבסין. בשנת ה'תש"ט (1948) עזב את תפקידו כרב בפרס, עלה לישראל והתיישב ברמת גן. לאחר כשנה עלו גם משפחתו ובני קהילתו. נפטר ב-כ"ח אב ה'תש"כ (1960). חי כ-79 שנים. ציונו ברמת-גן.

אביו: ר' שלמאן. **בנו:** ר' שלמאן. **מרבתי:** הגאונים ר' משה צדקה, חכם ר' יוסף חיים (ה'בן איש חי). רבינו היה תלמידו המובהק. **חברותא:** הגאון חכם ר' אליהו חבה. **מתלמידיו:** הגאונים המקובל ר' יעקב מוצפי (אב"ד של העדה החרדית הספרדית בירושלים), ר' שלמן חוגי עבודי. (הרב הראשי האחרון של בגדאד ואב"ד בירושלים וחבר מועצת הרבנות הראשית ובית הדין הרבני הגדול), ר' יהושע משה (רבה של גבעתיים). **מספריו:** חיבר למעלה מ-40 חיבורים. רוב הכתבים אבדו בפרס. ממה שנותר: **כפתור ופרח**- על התנ"ך. **פרדס רימונים**- על התנ"ך. **אגדה מקובצת**- על הגדה של פסח. **אגרת הפורים**. **שירות ותשבחות**- פיוטים ושירים. **שירה לאל**- פיוטים ושירים (בסה"כ כתב כ-880 פיוטים ושירים).

כשהיה כבן שנתיים אימו הייתה אופה כעכים ורבינו ביקש כעך אחד בשביל החתול עם העיניים הקטנות. אימו שידעה שאין בביתם חתול כלל המשיכה עם דמיון הילד ואמרה: "בני, הבא לי את החתול תחילה ואחר כך אתן לך כעך". ולא איחר למלא בקשתה רץ לעבר עריסתו והביא בידו נחש והשליכו ארצה לפני אימו ולפני שכנותיה שהיו סביבה והן ברחו מפניו בבהלה. אחרי כן התברר מפי הילד, כי הנחש היה מצוי איתו כל יום והילד השתעשע כל הזמן איתו והנחש לא הזיק לו.

בנו סיפר כי בשכונתם הייתה אישה חשוכת מרפא והרופאים אמרו לה נואש. אחד מהקרובים שלה שהכיר את רבינו אמר לה: "פה היה צדיק שנפטר ואשר הכין את התכריכים לקבורתו ואת הסבון בו החברה קדישא ירחצו ויטהרו את גופו. (את התכריכים הכין רבינו בחיי חיותו והביאם עימו מפרס לארץ ישראל) תשאלו את המשפחה אם נשאר להם מן הסבון הנ"ל, תרחצי בו ותתרפאי". האישה פנתה למשפחה ולמרבה המזל נשאר להם מן הסבון והיא קיבלה את הסבון שרחצו בו את רבינו וברגע שהשתמשה בו שב בשרה כבשר תינוק בן יומו והתרפאה ממחלתה.

מעשה עם אישה עקרה שהייתה מטופלת אצל הרופאים במשך שמונה שנים אך לא עזרו הטיפולים. כאשר נפטר רבינו אמרו לה שכדאי שהיא תביט בפני הצדיק (כך מקובל אצל בני בבל שזו סגולה בדוקה שהאישה בזכות זה תתעבר). למרות שהתנגדו לזה, הרה"ג ח"ר אליהו חבה הסכים. וכן היה, האישה הביטה, ואחר שנה התעברה וילדה בן, וכן שנה אחרי שנה התעברה האישה וזכתה לזרע בירך ה'.

כשעבר רבינו באחת מסמטאות בגדאד הגיח לעברו זקן נשוא פנים שלא הכירו מעולם, ואמר לו שלום בחביבות ובסבר פנים יפות. החזיר לו רבינו: "שלום", ושאלו: "האם כבודו זקוק לעזרה?". ענה לו הזקן: "אני חייב לך מטבע זו ואני פורע לך", ובתוך דבריו הוציא מכיסו מטבע של לירה זהב ודחף לתוך ידו של רבינו ובעודו מתבונן במטבע היקרה וכשאני מאמין במתרחש לנגד עיניו הרים את ראשו לעבר הזקן כדי להעמידו על טעותו, אולם הלה נעלם ואיננו. רבינו החל לחפשו אך לשווא. חשב רבינו: "איה האיש שאוכל להחזיר לו את כספו?". לאחר התלבטויות החליט כי במטבע זה ישתמש רק בדברי קודש בלבד. משם פנה לחנות הכורך ומוכר ספרי קודש וסיפר לו בצער את מה שאירע וביקש: "אנא מכור לי ספרים והניחם בחנותך, כי בביתי אין מקום. ונמכרם בשותפות ואתן שכרך". הכורך בראותו אברך צעיר שניכר בו היושר והתמימות הסכים למלא כל מוצא פיו. וכך עשו והברכה שרתה במעשה ידיהם ובכל אשר פנו השכילו והצליחו ובכך השתחרר רבינו מעול הפרנסה והיה פנוי לעסק התורה ימים ולילות.

דרכו בקודש הייתה להתפרנס מיגיע כפיים ועל כן על אף היותו רב ומורה צדק לא קיבל משכורת מקופת הקהילה אלא עסק במסחר והיה מוכר בדים. באחד מימי אדיהם של הישמעאלים שחל בימי חוה"מ שלנו ואז התכנסו לעיר כל הישמעאלים מהסביבה והסוחרים הישמעאלים ניצלו את יום ההתקהלות והעלו את מחירי מוצריהם וכמו כן עלו גם מחירי הבדים. יהודי העיר פתחו את עסקיהם ומכרו סחורה בחוה"מ שהאמירה לכפליים ממחירה הרגיל ולא היה זה יום שוק רגיל. בראות אנשי העיר את חנותו של רבינו סגורה, שאלו אותו מדוע אין הוא מוכר בחנות ומחמיץ הזדמנות פז, שאפשר להשתכר יותר ולהוציא לימי החג ולכבדו יותר בשפע ולשמח את בני ביתו. רבינו השיב להם, שאין שווה לו כל הון שבעולם בעד חוה"מ ואין הוא מוכן לבזות את המועדות שזה בבחינת עובד ע"ז והרגיעם שהוא ירוויח יותר מהם, ושהסחורה תתייקר הרבה יותר. אך האנשים העדיפו את הרווח הכפול המיידי ולא שמעו לו. לאחר החג מכיוון שמכרו את כל הבדים, לא נותרה סחורה בעיר. רבינו פתח את חנותו ומכר את הסחורה בכפליים יותר ממה שמכרו הסוחרים בחוה"מ.

אם ראשונים כמלאכים - הרב הגאון נפתלי צבי יהודה ברלין-הנציב זצ"ל

הגאון הרב נפתלי צבי יהודה ברלין הידוע הנציב מוולוז'ין זצ"ל- נולד בשנת ה'תקע"ז (1817) במיר כבן בכור. מצד אביו מיוחס לגאון ר' אלחנן מברלין (מבעלי התוספות) ומצד אימו יחוסו מגיע עד לר' מאיר אייזנשטט (מח"ס 'פנים מאירות'). בילדותו התקשה בלימוד ואביו שקל לשלוח אותו ללמוד מקצוע. השיחה בין הוריו הגיעה לאוזניו והוא ביקש שינתנו לו הזדמנות נוספת. הוא בכה לבוא עד שנפתחו בפניו שערי חכמה. בגיל 11 החל ללמוד בישיבת וולוז'ין. בגיל 13 התחתן. במשך 25 שנים התמסר לתורה והתבלט בשקידתו. בשנת ה'תרט"ט (1848) נפטר חמיו ור' אליעזר יצחק, חתנו, התמנה לראש הישיבה ורבינו שימש כמשנה לו. בשנת ה'תרי"ג (1853) נפטר ר' אליעזר יצחק ורבינו החל לשמש כראש ישיבת 'עץ חיים' בוולוז'ין. שמה של הישיבה תחת הנהגתו התפרסמה ולמדו בה יותר מארבע מאות תלמידים! במשך כ-38 שנים העמיד אלפי תלמידי חכמים. תלמידיו הגיעו מכל התפוצות. מגדולי התורה במזרח אירופה. חבר פעיל בתנועת 'חיבת ציון'.

בזקנותו ביקש למנות את בנו, ר' חיים (שימש כרבה של מוסקבה) כראש הישיבה במקומו אך בעקבות התנגדות של מספר תלמידים (אשר ביקשו לראות את ר' חיים סולביצ'יק כראש הישיבה) הלשינו לשלטונות על 'תפקודה הלקוי' של הישיבה. שר החינוך הרוסי התערב בענייני הישיבה. רבינו הסכים ללימוד השפה הרוסית מחוץ לכותלי הישיבה בתנאי שהדבר יעשה ע"י מורה ירא שמיים. אך שר החינוך דרש שלא ילמדו יותר מעשר שעות במשך היום. שלא יהיו לימודים בערב. לימודי החול יהיו רוב שעות היום, ושכל צוות הישיבה יהיה בעלי דיפלומות. רבינו לא הסכים ובשבט ה'תרנ"ב (1892) הישיבה נסגרה. התמוטטות מפעל חייו (עליו שקד במשך 38 שנים), והדאגה בשל החובות הכבדים של הישיבה (כ-9,000 רובלים) השפיעו על מצב בריאותו ומנע ממנו לממש את רצונו לעלות לארץ. נפטר ב-כ"ח אב ה'תרנ"ג (1893) בבורשה. חי כ-76 שנים. על שמו נקרא קיבוץ 'עין הנציב' בעמק בית שאן.

אביו: ר' יעקב (היה סוחר ות"ח במיר). **נשותיו:** הרבנית ריינה בתיה (בת ר' יצחק, ראש ישיבת 'עץ החיים' בוולוז'ין- בגיל 13 זוג ראשון). הרבנית בתיה מירל (בת ר' יחיאל מיכל הלוי אפשטיין מח"ס 'ערוך השולחן'- נשאה בזיווג שני כשהוא בן 50). **ילדיו:** ר' חיים (שימש כרבה של מוסקבה) ושתי בנות (מזיווג ראשון). ר' מאיר, ר' יעקב (מזיווג שני). **מתלמידיו:** הגאונים ר' חיים (בנו), ר' מאיר בר אילן (בנו), ר' איסר זלמן מלצר, ר' משה מרדכי אפשטיין, ר' חיים עוזר גודז'ינסקי, ר' ברוך דב לייבוויץ, ר' מנחם נחום קפלן, ר' שלמה פוליצ'ק, ר' דב כהנא שפירא. **מספריו:** **יאגרות הנצי"ב** • **ברכת הנצי"ב** - על המכילתא **יהעמק דבר** - על התורה • **יהעמק שאלה** - ביאור על שאלות של רב אחאי גאון • **מרומי שדה** - חידושים על הש"ס ופירוש לשיר השירים • **משיב דבר** - שו"ת.

כאשר רבינו הוציא לאור את ספרו 'העמק שאלה' על השאלות, עשה משתה והזמין אליו כמה תלמידי חכמים. כשהתאספו, אמר להם: "בוודאי אתם תוהים מדוע מצאתי לנכון לערוך משתה זה. הבה ואבאר לכם פשר העניין: בילדותי התקשיתי בלימודי, ולמעשה נחשבתי בין התלמידים החלשים. יום אחד שמעתי שאבי מסיח את צערו בפני אמי, ואומר: "כל ימי קיוויי שנתלי צבי יגדל כת"ח גדול, אולם כפי הנראה הוא לא מסוגל. לאור מצבו הלימודי היום, יתכן שיהיה בעל מלאכה טוב ועוסק בצרכי ציבור. אולם לא נראה שיהיה ת"ח כפי שקיוויי. אקח אותו לקצב כדי שלפחות ילמד מקצוע בו יוכל לעסוק למחייתו". כאשר שמעתי את הדברים, נגע צערו של אבי ללבי. באותה שעה החלטתי להשתדל ולהתאמץ מאוד בלימוד התורה, מתוך שאיפה יוקדת לעלות ולהתעלות בתורה. פרצתי אל תוך החדר שבו שוחחו הורי, הודעתי להם את החלטתי, ובאמת מאותו יום ואילך השתדלתי בכל כוחי, וב"ה ההצלחה אכן האירה לי פנים".

"אם תשאלו", המשיך הנצי"ב ואמר, מה הקשר בין הסיפור הזה לבין שמחת המצווה שלנו? אסביר לכם. נתאר לעצמנו מה היה קורה אלמלא קיבלתי על עצמי אז עול תורה. הייתי חי כיהודי טוב, חייט או נגר. כמובן גם הייתי קובע עתים לתורה. כאשר היה מגיע היום בו הייתי מתבקש לבית-דין של מעלה היו שואלים אותי: 'קבעת עתים לתורה?' הייתי משיב בחיוב ומפרט את סדר יומי. הייתי אומר שטרוד הייתי בפרנסתי ובמעשי חסד שונים, אך בשארית הזמן קבעתי עתים לתורה. אז היה הקב"ה מעמיד בפני את הספרים: 'העמק שאלה', 'מרומי שדה' ו'העמק דבר', ואומר לי: "את הספרים האלה יכולת לחבר! מדוע לא עשית זאת?". אוי לאותה בושא! על כן גדולה שמחתי שהחלטתי שאני יכול ומסוגל לגדול בתורה. החלטה זו היא שרוממה אותי. בזכותה העפלתי במעלות התורה והיא שהביאה אותי עד הלום".

על שקדנותו של הגאון בתורה יעיד הסיפור המופלא הבא: בהתרגשות מיוחדת עמלו בני משפחת רבינו בהכנות לקראת חג הסוכות, שהרי בחג ישובות עימהם החתן הטרי שנשא את נכדת הנצי"ב, הגאון העצום, בחיר תלמידי ישיבת וולוז'ין, הרב חיים סולוביץ'יק. הסעודות עברו בהתרוממות הרוח, דברי תורה חריפים נשמעו והשמחה הייתה רבה. במהלך הסעודה צצה ועלתה שאלה חריפה בלימוד. הנוכחים אימצו את מוחם על מנת למצוא תירוץ ולא עלה בידם. בסיום הארוחה נפרד ר' חיים ממארחיו והלך לסוכתו. בשעה 4:00 לפנות בוקר באו לסוכתו והעירו אותו בדחפיות- "הנצי"ב קורא לך לבוא אליו". ר' חיים נבהל שמא קרה משהו לנצי"ב, שהיה כבר זקן מופלג, ולכן התלבש ורץ במהירות. כשנכנס לסוכת הנצי"ב ראה אותו יושב וסביבו ספרים רבים והוא שקוע בלימוד. תחושת הקלה מילאה את ליבו. כשראה אותו הנצי"ב שמח ואמר כי מצא תירוץ לקושייתם מהערב. ר' חיים שמח וענה כי רק יברך ברכות התורה ומיד יאזין לתירוץ. הנצי"ב כששמע זאת פרץ בבכי, ואמר: "לזאת לא פיללתי, שנכדתי תתחת לאברך שבשעה 4:00 עוד לא בירך את ברכות התורה!".

הרב המקובל אברהם חיים עדס זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"כ (1859) בחאלב שבסוריה. למד בישיבות אצל ר' מרדכי עבאדי ור' עזרא טוויל הכהן, בגיל צעיר מאוד החל ללמד תלמידים רבים. בשנת ה'תר"ן בא לביקור בארץ ישראל והתאכסן בבית הראשון לציון ר' יעקב שאול אלישר. בשנת ה'תרנ"ו (1896) עלה לארץ ישראל והשתקע בעיר ירושלים, בשכונת הבוכרים. מגדולי ארם צובה. ממיסדי ישיבת המקובלים "רחובות הנהר" אשר בה למד ולימד והפיץ תורה לתלמידים בפשט ובקבלה. שקדן עצום בתורה אף בימי עוני ומחסור. גאון בנגלה ובנסתר. נהג בחסידות ובפרישות עצומה.

אכילתו הייתה מועטת לקיום הגוף בלבד. גילו לו סודות מהשמיים באמצעות חלומותיו. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. סיפורים רבים נודעו אודות המופתים הרבים שחולל. התפלל בע"פ את כוונות הרש"ש הקדוש. בעת שהלך ברחוב בשכונת הבוכרים בירושלים, נדרס ע"י אוטובוס. בעקבות זאת אושפז מספר שבועות. כאשר הרגיש כי שעותיו ספורות, ביקש שלא יעמידו לדין את הנהג שלא נזהר בנסיעתו. נפטר ב-כ"ח באב ה'תרפ"ה (1925). חי כ-66 שנים. ציונו בהר-הזיתים שבירושלים.

אביו: ר' יצחק. **אמו:** מרת רחל. **מרביתיו:** ר' מרדכי עבאדי, ר' עזרא טוויל הכהן. **חברותא:** ר' יצחק שרים, ר' שאול דוויל הכהן. **מתלמידיו:** ר' עזרא עטיה (ראש ישיבת פורת יוסף), ר' יוסף ידיד הלוי (ראב"ד לעדת הבוכרים וארם צובה), ר' רפאל שלמה לניאדו (ראש ישיבת פורת יוסף), ר' יעקב קצין (רב קהילת שערי ציון), ר' עזרא חמוו (אב"ד בארם צובה). **אשתו:** מרת צלחה (בת ר' משה סוויד, ראש הרבנים בחאלב ומח"ס שו"ת אמת ומשפט ושלוש ואמת- נישא בהיותו כבן 20). **ילדיו:** ר' יעקב (מרבני ישיבת פורת יוסף וכן דיין בבית הדין הגדול), ר' עזרא (מרבני ישיבת פורת יוסף), ר' משה (מרבני ישיבת פורת יוסף וחבר בית הדין הספרדי בירושלים), ר' יצחק (נפטר בצעירותו בהיותו כבן 32 שנים. היה מופלג בתורה. מסופר שלאחר שנפטר הרש"צ ר' שאול אלישר, נתנו בו גדולי וחכמי ירושלים את עיניהם להכתירו במשרה זו, הגם שהיה צעיר ולא נשוי).

להלן סיפורים המעובדים מתוך 'האיר המזרח': באחד הימים ביקש רבינו לצאת בשיירה מעירו, ארם צובה וביקש להגיע לעיר הסמוכה. סביבות העיר השתרעו מדבריות שממה שורצות כנופיות שודדים, והנסיעה התנהלה בשיירות מפני סכנת הדרך שהתנהלו על גבי חמורים ופרדות נושאי אדם ומשא. ראש השיירה עצמו השכיר חמורים למסע, אבל רבינו נהג ע"פ ההלכה והעדיף לשכור חמור מיהודי מלשכור מהגוי שכן ביקש לקיים את הכתוב "וחי אחיך עמך". כשיצאו לדרך הביט המנהיג הערבי בחרון אף וסנן לעבר ר' אברהם: "לא שכרת מאתנו חמור, העדפת לשכור מאחר. חכה, רק נצא מתחומי העיר, לא נרחיק לכת, ואראך את נחת זרועי! ואתה עוד תתחרט על כך!". החזיר לו רבינו: "הן יודע אתה שיש לנו אלוקים כל יכול. ודאי שמעת מה עשה לפרעה במצרים! איני פוחד ממך, בוטח אני בו שיצילני מידך, ויכה אותך כפרעה וכחילו! בטוחני שיפר עצתך ומחשבותיך!". לעג הערבי לדברים, ואמר: "עוד מעט נהיה באמצע המדבר, ונראה מי יצילך מידי!". לא הרחיקו לכת, והשיירה נעצרה. הנוסעים רכבו קדימה והתגודדו שם, ורבינו לא התעניין בנעשה. המתין שיחדשו את המסע. אבל המסע לא המשיך בדרכו. התברר שמנהיג השיירה ירד מאתונו וביקש לחזק את האוכף. הפרידה עליה רכב מנהיג השיירה התפרעה והשליכה אותו מעל גבה, הוא נפל על סלע חד וחוט שידרתו נפגע. פלג גופו התחתון שותק.

עכשיו היה מוטל על הארץ וגונח מכאב. לא הייתה ברירה. הניחוהו בשק בצד החמור ואיזנו את המשא באבנים כבדות מהצד השני והמשיכו בדרכם כשהמנהיג נאנק בקול הוודיע לכל, שאלוקי היהודים נקם בו את נקמתו על שהתאנה לחכם היהודי, וגדול היה כבוד שמיים באותו הזמן. עד כדי כך, שכאשר מצאו כבש משוטט במדבר וביקשו לקחתו ולהשימו בשק האבנים, הודיע המנהיג כי די לו בעונשי שמיים, וחושש הוא לגנבה וגזל ולעונש נוסף. רק אם החכם היהודי יפסוק שדינו כהפקר ומותר לקחתו, יסכים שישאווה על אתונו...

בתקופת מלחמת העולם הראשונה, רבינו הלך בשוק. היה שם סוחר ערבי שונא ישראל מובהק. דרכו היתה לקלל את היהודים העוברים ליד חנותו. כשהגיע רבינו לידו, הערבי התנפל עליו בקללות נמרצות. רבינו קיללו שמיתתו תהיה בשרפה. באותם הימים התפשטה מחלת הטיפוס, שהייתה מדבקת מאוד. כאשר אדם מת מטיפוס, הטורקים הניחו את הגופה בחבית מלאה סיד, כדי לשרוף את החיידקים. אותו ערבי חלה בטיפוס ומת זמן קצר אחרי שקיללו רבינו, וכרגיל- הכניסוהו לתוך סיד ושרפוהו, כך התקיימה הקללה, מיתתו בשרפה.

יפר בנו הגאון ר' יעקב עדס, בשנת ה'תרע"ט דיבר עם אביו בעניין הצדיקים, ואמר לפניו, שראה בחלום הלילה רב גדול וחזונו הוד ויקר, ונודע לו כי הוא רבינו הרמב"ם זיע"א. נישק את ידו ובירך אותו. ויאמר לו אביו: "צורת הרמב"ם בחלומך הוא כך וכך?", ותאר לו בדיוק כפי שראה בחלומו. התפלל בנו וישאלהו: "אבי, מהיכן יודע זה?". והשיב לו רבינו: "דע בני, כי אני ראיתי בעליית הנשמות בלילה זה את כל הצדיקים, ומכיר אני צורת כולם, כמו הרמב"ם, הרי"ף, הרא"ש, הרשב"א, הר"ן, האריז"ל ותלמידו רבינו חיים ויטאל, ר' שלום שרעבי ועוד". והוסיף לספר לו, כי פעם אחת ראה בחלומו את רבינו הרש"ש שאמר לו: "חובה עליך לטרוח ולבארק את דברי להבינים לאחרים".

יפר אחד, כי הייתה לו חנות בשוק שבעיר וממולו הייתה חנות של גוי. כשהיו באים לקנות בחנויות הסמוכות, היה יוצא הגוי מחנותו ומונעם מלקנות אצל היהודים, וכן היה מבזה ומחרף את היהודים ואף מכה בהם. ובהיותו אלים, חששו ממנו. לפיכך ניגש הלה לרבינו וסיפר לו כיצד מציק גוי זה ליהודים. שאלו רבינו: "איזה עונש תבחר לגוי זה, האם עניות או מיתתו?". השיב, כי מעדיף כי יהיה עני, כדי שנראה בשפלותו ובדלותו ותישבר גאוותו כנגד היהודים. אמר לו רבינו: "כן יהיה כדברך". לא חלפו ימים אחדים, וגוי זה נתפס באשמה כי מבריח הוא מן המכס, והוחרם כל רכושו, נתדלדלו נכסיו והשפל עד מאוד, עד שהיה יושב בחנותו כשראשו מוטה ופניו מושפלות ארצה מבושתו מלהביט אל היהודים. כך נשאר זמן מה, עד שמרוב צער נסע ונעלם מירושלים. אכן התקיימו דברי הצדיק במלואם.

הגאון רבי אברהם יעקב הכהן פאם זצ"ל: נולד בשנת ה'תרע"ג (1913). בצעירותו למד בישיבת 'עטרת צבי' בקאנונא. בשנת ה'תרפ"ז (1926) עבר לארה"ב ולמד בישיבת "תורה ודעת" שבבוקלין. בגיל 21 נסמך להוראה ובשנת ה'תרצ"ז (1936) החל לשמש כר"מ בישיבת "תורה ודעת". לימד והרביץ תורה יותר מ-63 שנים רצופות!

דרך האמת הייתה נר לרגליו וכך הדריך את תלמידיו. רבים צבאו על פתחו לקבל ממנו עצה ותושייה. ענוותן מופלא. סגנון דיבורי היה רך. שימש כחבר בכיר במועצת גדולי התורה של אגודת ישראל וועד ראשי הישיבה של ארגון 'תורה ומסורה' והיה מקברניטיה של יהדות התורה בארה"ב. ייסד ארגון בשם 'שוב' - רשת ישיבות ובתי ספר 'בית יעקב' בארץ ישראל המקרבים את יוצאי רוסיה. בסוף ימיו חלה ובעקבות זאת סבל מייסורים נוראים וקיבלם באהבה. נפטר ב-כ"ח מנחם אב ה'תשס"א (2001). חי כ-88 שנים.

אביו: ר' מאיר (שימש כרב בקהילות בליטה, בארה"ב שימש כרב ביהמ"ד בברונסוויל וכמגיד שיעור בישיבת רבנו חיים ברלין). **אמו:** מרת רחל לאה (בתו של הראב"ד דשעדליץ). **מרביתיו:** הגאונים ר' יעקב קמינצקי, ר' דוד הכהן לייבאוויטש ר' שלמה הימן. **מספריו:** **יעטרה למלך** - מבוסס על שיחותיו שהשמיע בערב שבת קרוב ל-40 שנים. יסודות בהלכה, אגדה, מוסרה, הנהגות בין איש לרעהו וקידוש שם שמים בעולם. **אהוב על כולם** - תולדות חייו והנהגות.

בכל בוקר היה הגאון רבי אברהם פאם זצ"ל, פוגש בר' דוד, יהודי קשיש ובודד שגר בשכונתו. הרב היה מהנהן בראשו לעברו לשלום. לעתים קרובות היה מתעניין בשלומם, ומחליף איתו מספר מלים על מצב בריאותו. יום אחד חלה ר' דוד ואושפז בבית הרפואה. כאשר שמע זאת הרב, **כתב לו מכתב קצר, בו דרש בשלומם ואיחל לו החלמה מהירה.** את המכתב מסר לשכן, שעמד לבקר את החולה בבית-הרפואה.

כשקיבל ר' דוד את המכתב, הוא התרגש מאוד, **שמחה עצומה הציפה את לבו.** הנה, ראש הישיבה הגדול בכבודו ובעצמו דואג לו ודורש בשלומם. בכל פעם שנכנס אליו מבקר- הוציא את המכתב והציגו לפניו בחשיבות רבה. המבקרים של ר' דוד התפעלו מאד מן המכתב: **ראש הישיבה הדגול דורש בשלומם!**

הם שינו את כל מבטם על ר' דוד והביטו עליו בהערכה רבה. **אם ידיד הוא לראש הישיבה, כנראה, לא הכירו בערכו האמיתי עד כה.** חלף זמן, מצבו של ר' דוד החמיר, והוא נתבקש לבית עולמו. כאשר מאן דהוא סיפר לרב פאם, עד כמה היה מכתבו חשוב ויקר לחולה. וכיצד קרא בו הנפטר שוב ושוב, ואיך שימח אותו והיה לו כטל תחיה. השתנו פניו של הרב, והוא ופרץ בבכי תמוררים.

פליאתו של המספר הייתה רבה. "רבי, מדוע בוכה הוא? הן צריך לשמוח על כך, שהצליח לרומם את רוחו של החולה בימיו האחרונים". הביט בו הרב בעצבות ואמר: "ראה, הקדשתי למלאכת

כתיבת המכתב הזה רק שתי דקות, ולא יותר. **אם בשתי דקות אפשר לעשות חסד עצום כזה ולגרום שמחה כזאת, מה אומר על אותן 'שתי דקות' שלא ניצלתי כדי לגמול חסד עם אנשים מסכנים אחרים?** כל כך הרבה 'שתי דקות' אנו מבטלים. באותן 'שתי דקות' שהיינו יכולים לבנות בהם עולמות".

עד כמה עלינו להיזהר לבל נאשים את הזולת במעשה, אשר איננו אשם, ומי יודע לאן יוביל מעשה מעין זה יעיד הסיפור המופלא הבא: ביום נישואיו של אחד מתלמידי רבינו, **ניגש התלמיד בקול בוכים בטרם היכנסו לחופה ובכה על עוון גדול הרובץ על כתפיו.** שאלו הצדיק למהות העוון, הרובץ על מצפוני, סיפר התלמיד, כי בהיותו ילד רך בשנים, היה לו רגע של חולשה, שגנב דבר מה בכיתתו בתלמוד תורה, **והמלמד, שנחרד מכך שאירעה גניבה בכיתתו, החליט לבדוק את העניין ביסודיות ולמצות את הדין עם ה"גנב".**

כאשר התלמיד ראה, כי המלמד מחפש בדקדוק בכיסיהם ובתיקים של התלמידים, **לקח הוא את החפץ הנגנב והכניסו לכיסו של חברו לבל יתפסוהו,** וכך לאחר בדיקה מדוקדקת, נתגלתה הגניבה בכיסו של חברו... המלמד הטיח בו עלבונות רבים, **כשהוא מבקש ממנו לשבת בצד, כשעליו יירשם כי הוא "הגנב" של הכיתה.** אותו ילד ששב לביתו, קיבל תוספת עלבונות וצעקות מהוריו, שצעקו מדוע "מכר" את כבוד משפחתם בעד גניבה פשוטה. **כל טענותיו, כי איננו הגנב, נפלו על אוזניים אטומות, ואיש לא האמין לדבריו.**

סופו של אותו מעשה היה רע ומר. הילד שהיה מהטובים שבכיתתו, נפגע עמוקות מהמעשה, והחל לרדת ברמת לימודיו, עד כי **לאחר זמן מה הוריד את כיפתו ויצא לתרבות רעה, רחמנא ליצלין.** עתה, כשעמד התלמיד לפני היכנסו לחופה, פנה לרבו הגאון אברהם פאם באומרו: **"איך אוכל להיכנס לחופה, כשיועד אני שחברי יצא לתרבות רעה בגללי?"!**

הזדעזע רבי אברהם לשמע הסיפור, אך פנה בהחלטיות לתלמידו באומרו: **"איך אשם!!! וכי לא קורה, שילדים פשוטים מגיעים לרגעי חולשה, שגורמים להם לעשות מעשים שאינם ראויים? מי שאשם בתוצאות המעשה, הינו המלמד, שלא ידע את ההלכה הפסוקה, איך להתנהג במקרה שכזה.** והעובדה, כי המלמד הלבין את פני תלמידו ברבים בצורה מעליבה, ועוד גרם לשרשרת העלבונות בעקבותיה, היא אשר הביאה את אותו תלמיד לצאת- רחמנא ליצלין- לתרבות רעה". עד כמה רובצת האחריות הגדולה על כתפיו לבל נאשים לחינם את זולתנו.

הגאון הרב יוסף יהודה דנא זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"ט (1889) בדמשק שבסוריה. ממשפחת רבנים ספרדית שגורשה מספרד שהמשיכה לאמסטרדם שבהולנד ולבסוף בניה התפזרו בדמשק, בביירות שבלבנון ובאלכסנדריה שבמצרים. למד והוסמך לרבנות אצל הגאון הרב יצחק אבולעפיה (אב"ד דמשק). בתקופה זו התחיל לדרוש בפני בני הקהילה מדי שבת בבית הכנסת הגדול 'אל פרנג'. הדרשה היתה מגוונת מאוד וכללה ענייני פרשנות, הלכה ומעשיות. דרשותיו עוררו עניין בקהילה היהודית ומשכו קהל רב של נשים וגברים כאחד. מידי יום ביומו רבינו השכים קום בשעה שלוש לפנות בוקר. הוא התחיל את היום בתיקון חצות. עסק בלימודי קבלה ועין יעקב והתפלל וויתקין. לאחר התפילה מסר שיעור ב'חוק לישראל'. הקפיד על עשיית שלום בין איש לאשתו.

בשנת ה'תרפ"ז (1927) לאחר שהרב אבולעפיה עבר לטבריה, רבינו התחיל לשמש כאב"ד וכמנהיג רוחני של קהילת יהודי דמשק. בתפקיד זה שימש במשך ארבעים שנה. כדי לא להתפרנס מהרבנות עסק לפרנסתו בשחיטה, בעריכת בריתות, סופר סת"ם, ערך חופות וקידושין ובהגהת ספרים. היה בקי בהלכה ובגימטריות.

ענוותן. אם היה נכנס לבית הכנסת לאחר שהתפילה התחילה, היה מתיישב בשקט ובצנעה בשורה האחורית בלי שירגישו בנוכחותו, כדי שלא יקומו לכבודו במהלך התפילה. גאון בנגלה ובנסתר. כמקובל כתב קמעות לרפואה ולמטרות נוספות. מלבד פעילותו הרוחנית, היה מעורב בכל ענייני הקהילה, פעל מול השלטונות להטבת חיי הקהילה. היה נערץ גם בעיני תושבי דמשק שאינם יהודים.

בשנת ה'תש"ד (1944) עלה לארץ ישראל וגר בחיפה. היתה שם קהילה של יהודים יוצאי דמשק. אנשי הקהילה ביקשו למנות את רבינו למשרה רבנית רשמית, אבל רבינו רצה להתפרנס מיגיע כפיו ועסק במכירת ספרי קודש, טליתות ותפילין. גם בארץ ישראל המשיך בדרשותיו. רבינו ניחן במתק לשון ואפילו שחקני כדורגל היו באים כדי לשמוע את דרשותיו לפני משחק. קיבל שאלות הלכתיות מרחבי ארץ ישראל. כשהוצעה לו משרה מטעם הרבנות הראשית, סירב. נפטר ב-כ"ח אב ה'תשל"ד (1974). חי כ-85 שנים. ציונו בבית-העולמין בחוף הכרמל שבחיפה בחלקת הכהנים. על שמו נקרא רחוב בשכונת אחוזה בעיר.

אביו: הרב יהודה. **אימו:** מרת מזהה. **מרבתי:** הגאונים ר' יהודה הכהן מסלתון, ר' יצחק אבולעפיה (אב"ד דמשק). **מספריו:** **יזה כתב יד"י** - דרשות **יברכת יד"י** - הוצאה מחודשת של 'יזה כתב יד"י' עם תוספות **יולקט יוסף**.

רבינו הכין את דרשתו הראשונה כבר כשהיה ילד צעיר, לפני בר-המצווה. היה זה בעת שלמד אצל הגאון רבי יהודה הכהן מסלתון, שהיה דיין במצרים. כשהגיע רבינו לאביו והשמיע באוזניו את הדרשה, אביו אמר לו: "בני, דרשה זו טובה לבעלי בתים, לא לרבנים. אני קראתי לרבנים שיבואו ביום ראשון".

הילד חזר לבית המדרש והכין דרשה אחרת בעצמו. דרשה זו הייתה מכובדת וארכה שעתיים פחות רבע. בין הבאים לבר המצווה היה המרא דאתרא של דמשק – הגאון רבי יצחק משה אבולעפיה. כשהנער סיים את דרשתו, רבי יצחק קרא לאביו ואמר לו: "מחר תשלח אלי את הבן שלך שדרש".

למחרת הנער עשה כדברי הרב והלך לבית הדין. רבי יצחק נתן לו שם להסביר סוגיה בגמרא בעניין "עדות על בכור ומום שיש בו". הנער עמד במבחן והוזמן להיות מבאי ביתו של רבי יצחק באופן קבוע! כעבור שנה או שנתיים רבי יצחק הסמיכו לדרשן בדמשק. כך למרות שהיה צעיר לימים, הפך חכם דנא להיות הדרשן של הקהילה. הוא דרש מידי יום ביומו לעת ערב. רבינו ניחן במתק שפתיים ולכן רבים הגיעו לשמוע את דרשתו: גברים, נשים וטף.

כאשר רבינו היה בעיר זחלה שבלבנון, איש נכרי בעל מפעל יין שרף ראה את רבינו מתפלל. הנכרי התחיל ללעוג לרבינו על תפילתו ועל התפילין שהניח. רבינו במהלך התפילה לא ענה לו. לאחר שרבינו סיים את תפילתו הוא השיב לנכרי בדברים קשים, שהרי מדובר בכבוד התורה הקדושה ובמצוותיה וזה לא הפקר.

הנכרי שהיה איש אלים מאוד כעס על רבינו, מכיוון שהיה חמוש הוא כיוון לעבר רבינו את כלי נשקו, אלא שהנשק היה בו מעצור מסיבה שאינה נראית לעין והוא לא הצליח לירות ברב. הצדיק עזב את המקום ופנה לדרכו. עדים שהיו שם סיפרו שעוד באותו לילה בורא עולם תבע את עלבונה של התורה הקדושה ועלבון הצדיק, המפעל של אותו האיש עלה באש ולא נותר ממנו דבר.

אום אחד נולד בן לאחד מבני הקהילה. האיש פנה אל רבינו והזמין אותו להיות המוהל. למרבה הצער, הבריטים ששלטו אז בארץ הטילו באותו יום עוצר. משמעות הדבר היה שאסור ללכת ברחובות. אדם שהלך ברחוב בנפשו שכן הבריטים ירו במי שהסתובב בחוץ למרות ששמע על העוצר. רבינו לא היה מוכן לוותר על מצות המילה. למרות האיסור, הוא יצא מהבית בגלוי למילוי המצווה.

החיילים הבריטים מיד רצו לעברו ורק בדרך נס לא ירו בו מיד. כאשר התקרבו אליו והתכוונו לעצור אותו – הם נרתעו לאחוריהם ועצרו לידו בדממה. הפלא הגדול היה שלא רק שלא עצרו את הרב, אלא המפקד הבריטי נתן הוראה לשני חיילים ללוות את הרב משני עבריו ולשמור עליו. כך הרב הגיע לקיים את מצות המילה. לאחר שעזב את המקום ליוו אותו החיילים חזרה עד פתח ביתו ואז בירך אותם הרב ושילחם מביתו לא לפני שנישקו את ידיו הקדושות.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים